

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Σταύρος Μαμαλούκος & Αναστασία Καμπόλη-Μαμαλούκου Αρχιτέκτονες-Αναστηλωτές

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΟΙΚΙΑΣ FINLAY-CHURCH

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ, ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΕΩΣ ΝΕΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1999

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αντικείμενο της προκαταρκτικής μελέτης που ακολουθεί είναι το γνωστό ως «Οικία Finlay – Church» οικοδομικό συγκρότημα που βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της πόλεως των Αθηνών. Πιο συγκεκριμένα η μελέτη ασχολείται με την αξιολόγηση του μνημειακού συγκροτήματος και τις δυνατότητες συντηρήσεως και αποκαταστάσεώς του και εντάξεως σε αυτό χρήσεων.

Η προκαταρκτική μελέτη εκπονήθηκε από το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ελληνικής Εταιρείας δια των αρχιτεκτόνων - αναστηλωτών Σταύρου Μαμαλούκου και Αναστασίας Καμπόλη – Μαμαλούκου.

Τα σχέδια που συνοδεύουν τη μελέτη προέρχονται από τις σπουδαστικές εργασίες των Π.Γραμματόπουλου, Στ.Μαμαλούκου, Στ.Νέλλα και Χ.Πανουσάκη («Πύργος Church» στο Μάθημα της Ειδικής Οικοδομικής, Σεπτέμβριος 1983) και των Π.Κουφόπουλου και Μ.Μυριανθέως, «Αποτύπωση και Πρόταση Αποκαταστάσεως Οφεων Οικοδομικού τετραγώνου στην Πλάκα» στο Μάθημα Αποκαταστάσεις II, 1985)

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ

Το οικοδομικό συγκρότημα της «Οικίας Finlay – Church» βρίσκεται στο οικοδομικό τετράγωνο 29 στην Πλάκα. Το οικοπέδο όπου είναι χτισμένο το οικοδομικό συγκρότημα έχει σχήμα τετράπλευρο με μέγιστες διαστάσεις 30 X 40 μ. και ορίζεται στα ανατολικά από την οδό Αδριανού, στα δυτικά από τις οδούς Χίλλ – Σχολείου, στα βόρεια από ένα αχρηστευμένο και καταπατημένο στενό δρομίσκο και στα νότια από άλλες αστικές ιδιοκτησίες.

Για την παλαιότερη ιστορία του συγκροτήματος δεν υπάρχουν στοιχεία. Από την εξέταση πάντως των ίδιων των παλαιότερων κτισμάτων του φαίνεται ότι αυτό ήταν μια σπουδαία αρχοντική κατοικία της προεπαναστατικής περιόδου. Μετά την απελευθέρωση και τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην Αθήνα το συγκρότημα, σε άγνωστη κατάσταση τότε, αγοράστηκε από τον Αγγλο συνταγματάρχη και ιστορικό George Finlay. Αυτός επισκεύασε τα κτίρια και εγκαταστάθηκε εκεί, νοικιάζοντας ένα τμήμα του στον Αγγλο ναύαρχο Richard Church. Μετά το θάνατο του Finlay το συγκρότημα χρησιμοποιήθηκε ως σχολείο (Σχολείο του Διανυσμά) και κατόπιν πάλι ως κατοικία. Στα νεώτερα χρόνια οι χώροι του χρησιμοποιήθηκαν ως αποθήκες, βιοτεχνίες, συνεργείο αυτοκινήτων κλπ. Σήμερα το μεγαλύτερο μέρος του παραμένει εγκαταλελειμένο, χωρίς χρήση.

Το οικοδομικό συγκρότημα αποτελείται από το «σπίτι του Finlay», τον «πύργο του Church», το πρόσκτισμα του πύργου, το παρεκκλήσιο και από δύο ενότητες καταστημάτων.

Τα κτίρια του οικοδομικού συγκροτήματος είναι διατεταγμένα γύρω από μια κεντρική αυλή. Αρχικά η πρόσβαση στην αυλή γινόταν μέσω αυλόθυρας που ανοίγεται στο μέσον περίπου της βόρειας πλευράς του οικοπέδου προς το αχρηστευμένο σήμερα στενό. Η αυλόθυρα φέρει ως ανώφλι τμήμα κοσμημένου με ανάγλυφα επιστυλίου βυζαντινής εποχής.

Το «σπίτι του Finlay» είναι ένα κτίριο διαστάσεων 10X25 μ. με ισόγειο και έναν όροφο που καταλαμβάνει το ανατολικό ήμισυ της βόρειας πλευράς του οικοδομικού συγκροτήματος. Πρόκειται για αξιόλογο σπίτι της εποχής της Τουρκοκρατίας με εκτεταμένες επισκευές των πρώτων μετεπαναστατικών χρόνων.

Ο «πύργος του Church» είναι ένα κτίριο διαστάσεων περίπου 7X10 μ. με ισόγειο και δύο ορόφους που καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα της ανατολικής πλευράς του συγκροτήματος. Είναι ένα χαρακτηριστικό πυργόσπιτο της εποχής της Τουρκοκρατίας με επισκευές του 19^{ου} αι.

Το πρόσκτισμα του πύργου, κτίσμα διαστάσεων 10X15 μ. περίπου με ισόγειο και ένα όροφο βρίσκεται προσκολλημένο στα δυτικά του πύργου, καταλαμβάνοντας μεγάλο μέρος της αρχικής αυλής του συγκροτήματος. Φαίνεται ότι πρόκειται για κτίσμα του όψιμου 19^{ου} αι. που ενδεχομένως συνδέεται με τη χρήση του συγκροτήματος ως σχολείου.

Το παρεκκλήσιο είναι ένα μικρό νεώτερο, όπως φαίνεται, κτίσμα διαστάσεων 3X5 μ. προσκολλημένο στο μέσον του νότιου μανδρότοιχου του συγκροτήματος.

Δύο ενότητες (τρία και ένα) ισόγεια καταστήματα, κτίσματα πιθανότατα του τέλους του 19^{ου} αι. καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της ανατολικής πλευράς του συγκροτήματος προς την οδό Αδριανού.

Μερικά πρόχειρης, τέλος, κατασκευής κτίσματα, καταστήματα και βοηθητικά. καταλαμβάνουν μέρος του στενού δρόμου στα βόρεια του συγκροτήματος.

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Εξ αιτίας των φθορών που έχει προκαλέσει η μακροχρόνια εγκατάλειψη αλλά και εξ αιτίας των πολλών και διαφόρων ατυχών επεμβάσεων που έχει υποστεί κατά καιρούς το οικοδομικό συγκρότημα παρουσιάζει ποικίλα και σοβαρά προβλήματα.

Αυτά κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες :

α. Δομικά προβλήματα

Σοβαρότερα δομικά προβλήματα αντιμετωπίζει ο πύργος (η στέγη του έχει εν μέρει καταρεύσει και οι τοίχοι του παρουσιάζουν παραμορφώσεις και ρηγματώσεις). Ανάλογα αλλά μικρότερης εκτάσεως προβλήματα παρουσιάζει το σπίτι και το πρόσκτισμα του πύργου. Τα προβλήματα οφείλονται κυρίως σε απευθείας προσβολή των κατασκευών από καταστροφικούς φυσικούς παράγοντες (κυρίως από την κατερχόμενη υγρασία) εξ αιτίας της πλημελούς συντηρήσεως σε συνδιασμό με δυναμικές καταπονήσεις. Τα κατά-στήματα δεν παρουσιάζουν δομικά προβλήματα.

β. Οικοδομικά προβλήματα

Εκτεταμένα και σοβαρά είναι τα οικοδομικά προβλήματα που παρουσιάζουν όλα τα κτίρια του συγκροτήματος και, σε μεγαλύτερο βαθμό, ο πύργος, το σπίτι και το πρόσκτισμα του πύργου, τόσο συνολικά όσο και στα επιμέρους αρχιτεκτονικά στοιχεία τους (τοιχοποιίες, στέγες, πατώματα, κουφώματα). Αυτά οφείλονται σπανιότερα σε κακές εξ αρχής οικοδομικές λύσεις και συχνότερα στη φυσική φθορά και τη γήρανση των υλικών και στην παντελή έλλειψη συντηρήσεως. Τα οικοδομικά προβλήματα παρουσιάζονται κατά τόπους ιδιαίτερα σοβαρά καθώς συνδέονται και με τη δημιουργία δομικών προβλημάτων, κυρίως στα ξύλινα στοιχεία των κτιρίων. Ομως, ακόμη και στις περιπτώσεις όπου αυτά δεν είναι τόσο σοβαρά προς το παρόν η αντιμετώπισή τους επιβάλλεται για να αποτραπεί η προϊούσα επιδείνωσή τους.

γ. Αισθητικά προβλήματα

Το οικοδομικό συγκρότημα παρουσιάζει σοβαρά αισθητικά προβλήματα εξ αιτίας των κακόμορφων νεωτερικών επεμβάσεων και αλλοιώσεων αλλά και της μακρόχρονης εγκαταλείψεώς του, κατά τη διάρκεια της οποίας μεγάλα τμήματά του έχουν μετατραπεί σε σκουπιδότοπους.

δ. Προβλήματα αναδείξεως της ιστορικής και αρχαιολογικής αξίας του συνόλου

Εξ αιτίας των παλαιότερων και νεώτερων σοβαρών και εκτεταμένων αλλοιώσεων που έχουν υποστεί τα παλαιά και αξιόλογα κτίρια του συγκροτήματος, καθώς και λόγω της δυσκολίας «αναγνωσιμότητας» και των δύο κτιρίων, η οποία οφείλεται στους παραπάνω παράγοντες αλλά και στη σύνθετη οικοδομική ιστορία τους, η ιστορική και αρχαιολογική αξία τους ελάχιστα αναδεικνύεται.

ε. Λειτουργικά προβλήματα

Πέρα από την αντιμετώπιση της κακής καταστάσεως διατηρήσεως του οικοδομικού συγκροτήματος, η οποία το καθιστά πρακτικά άχρηστο, η αντιμετώπιση των ποικίλων και σοβαρών λειτουργικών προβλημάτων που τίθενται από τις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη χρήσεων στο οικοδομικό συγκρότημα.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Γενικά

Το οικοδομικό συγκρότημα της «Οικίας Finlay – Church» αποτελεί αναμφισβήτητα ένα ιδιαίτερος αξιόλογο μνημειακό σύνολο του ιστορικού κέντρου της πόλεως των Αθηνών : Τα χρονολογούμενα στα προεπαναστατικά χρόνια παλαιότερα τμήματά του αποτελούν ένα από τα ελάχιστα εναπομένοντα αναγνωρίσιμα δείγματα κατοικίας της περιόδου της Τουρκοκρατίας, ενώ ως κατοικία Finlay – Church το συγκρότημα αποτελεί δείγμα της αρχιτεκτονικής του πρώιμου αθηναϊκού κλασικισμού, πέρα από το γεγονός ότι μέσω της συνδέσεώς του με ιστορικά πρόσωπα έχει και σημαντική σημασία.

Στην παρούσα προκαταρκτική μελέτη εκτίθενται οι πρώτες απόψεις σχετικά με τις δυνατότητες συντηρήσεως και αποκαταστάσεως, παράλληλα με τη λειτουργική αξιοποίηση του οικοδομικού συγκροτήματος. Τα δεδομένα που πρέπει να ληφθούν υπόψιν είναι τα εξής :

α. Η μεγάλη ιστορική και αρχαιολογική αξία των παλαιότερων οικοδομικών φάσεων του συγκροτήματος σε σχέση με τις νεώτερες οδηγούν κατ'αρχάς την επέμβαση προς την κατεύθυνση της αποκαταστάσεως του συνόλου στη μορφή που αυτό είχε στα μέσα του 19^{ου} αι. Αυτό μπορεί να σημαίνει την αποκάθαρση του συγκροτήματος από νεώτερα και μικρής αισθητικής αξίας κτίσματα, όπως το πρόσκτισμα του πύργου και εν μέρει ίσως και τα καταστήματα.

β. Η σημασία των παλαιότερων κτισμάτων του συγκροτήματος επιβάλλει την αντιμετώπισή τους κατά τον συντηρητικότερο δυνατό τρόπο. Ετσι επιβάλλεται η ένταξη σε αυτά χρήσεων, όπως η κατοικία και τα γραφεία για τη χρήση ολιγομελούς ομάδας, που θα προκαλέσουν τις ελάχιστες δυνατές επεμβάσεις τόσο στην κτιριολογία όσο και στη μορφολογία και την κατασκευαστική δομή των διατηρητέων στοιχείων του συνόλου.

γ. Η αρχαιολογική και ιστορική εξ άλλου σημασία του μνημειακού συνόλου απαιτούν την ένταξη σε αυτό χρήσεων τέτοιων που να το καθιστούν προσπελάσιμο σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο κοινό. Την προσπέλαση του συγκροτήματος από το ευρύτερο κοινό απαιτεί και η ύπαρξη του παρεκκλησίου στο συγκρότημα.

δ. Η απόδοση στο οικοδομικό συγκρότημα, στο βαθμό που αυτό αποτελεί, όπως αναφέρθηκε, ένα δείγμα αστικής κατοικίας της Τουρκοκρατίας, μιάς χρήσεως που κατά κάποιο τρόπο συμβολικά θα συνδέεται με την εποχή αυτή.

Ο ακριβής καθορισμός του είδους και της εκτάσεως των επεμβάσεων στο οικοδομικό συγκρότημα επιβάλλεται να γίνει μετά από την εκπόνηση αναλυτικών μελετών (αρχιτεκτονικής, στατικής και ηλεκτρομηχανολογικής).

Η εκπόνηση των μελετών θα πρέπει να βασίζεται σε πλήρη και αναλυτική τεκμηρίωση του συγκροτήματος η οποία θα περιλαμβάνει αποτύπωση, φωτογράφιση και μια πρώτη αρχαιολογική έρευνα μέσω διερευνητικών τομών που θα δώσουν τα απαιτούμενα για την πλήρη τεκμηρίωση των κτισμάτων αρχαιολογικά αλλά και τεχνικά στοιχεία.

Στόχοι και Αρχές της Επεμβάσεως

Όπως σαφώς φάνηκε στην ανάλυση και τη διάγνωση που προηγήθηκαν το οικοδομικό συγκρότημα της «Οικίας Finlay – Church» αντιμετωπίζει ποικίλα σοβαρά προβλήματα που απαιτούν αντιμετώπιση προκειμένου το ενδιαφέρον αυτό μνημειακό σύνολο του ιστορικού κέντρου των Αθηνών να συντηρηθεί και να αποκατασταθεί, κατά τρόπο ανάλογο με την ιστορική και αρχαιολογική αξία του.

Στόχοι της επεμβάσεως είναι :

- α. Η αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων των κτιρίων.
- β. Η αντιμετώπιση των οικοδομικών προβλημάτων των κελυφών των κτιρίων, προκειμένου να σταματήσει η φθορά και να επανορθωθούν κατά το δυνατόν οι ζημιές που αυτά έχουν υποστεί.
- γ. Η αισθητική αναβάθμιση του οικοδομικού συνόλου.
- δ. Η ανάδειξη της υποβαθμισμένης ιστορικής και αρχαιολογικής αξίας του ναού αλλά και του συνόλου οικοδομικού του συγκροτήματος.
- ε. Η λειτουργική αξιοποίηση του συνόλου με την αποκατάσταση του ναού ως χώρου λατρείας αλλά και ως επισκέψιμου αρχαιολογικού αξιοθέατου και του σπιτιού ως ζωντανού νεώτερου μνημείου.

Οι επεμβάσεις στο μνημειακό σύνολο θα πρέπει να διέπονται από τις γενικά παραδεκτές σήμερα διεθνείς αρχές σε συνδιασμό με τις ειδικές συνθήκες και τα δεδομένα της συγκεκριμένης περιπτώσεως.

Βασικές αρχές της επεμβάσεως θα πρέπει να είναι :

- α. Η διατήρηση της αυθεντικότητας των κτιρίων του συγκροτήματος μέσω της διατηρήσεως και συντηρήσεως κατά το δυνατόν περισσότερων από τα αυθεντικά τους στοιχεία.
- β. Ο σεβασμός όλων των ιστορικών φάσεων των μνημείων μετά από την αξιολόγησή τους. Απάλειψη ιστορικών τεκμηρίων μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο προκειμένου περί νεωτέρων και χωρίς καλλιτεχνική αξία στοιχείων, που έχουν αλλοιώσει ή έχουν αντικαταστήσει αξιόλογα αυθεντικά, η αποκατάσταση των οποίων είναι δυνατή.
- γ. Η χρήση, όπου αυτό είναι δυνατόν, παραδοσιακών υλικών και τρόπων δομής, βελτιωμένων αν αυτό θεωρηθεί απαραίτητο. Όπου τα παραδοσιακά υλικά και οι τρόποι δομής κρίνονται ακατάλληλοι ή ανεπαρκείς είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν δοκιμασμένα νέα υλικά και σύγχρονες μέθοδοι.
- δ. Η κατά το δυνατόν αναστρεψιμότητα των επεμβάσεων.
- ε. Η ένταξη με τρόπο διακριτό από τις αυθεντικές των νέων κατασκευών.

Προϋπολογισμός Έργου

Ακολουθεί πρόχειρος συνοπτικός προϋπολογισμός του έργου με βάση τα παραπάνω δεδομένα της επεμβάσεως.

Αποκατάσταση Οικίας Finlay, Πύργου Church και Παρεκκλησίου 280.000.000 δρχ.

Διαμορφώσεις περιβάλλοντος χώρου 50.000.000 δρχ.

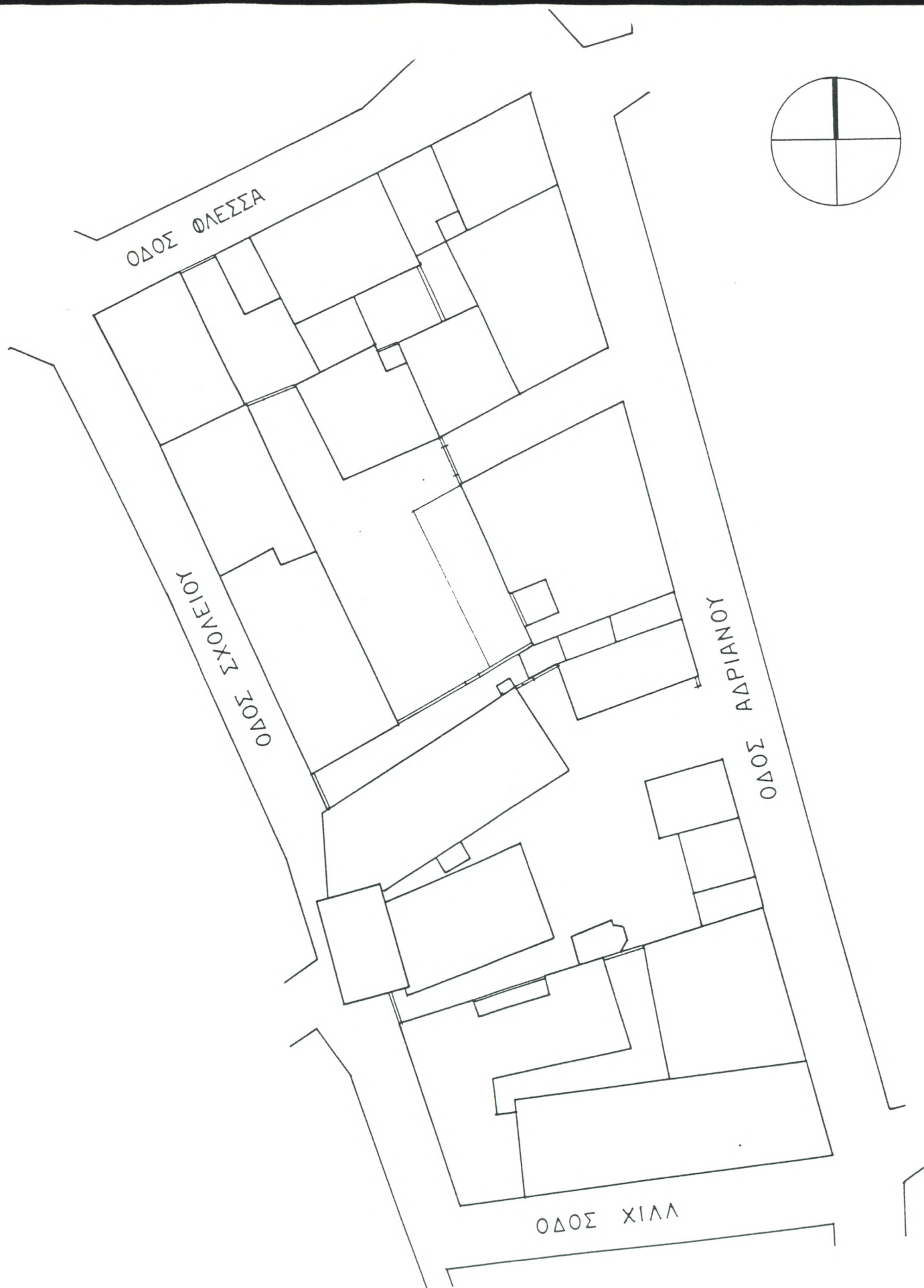
Αμοιβές Μελετών 50.000.000 δρχ.

Σύνολο 380.000.000 δρχ.

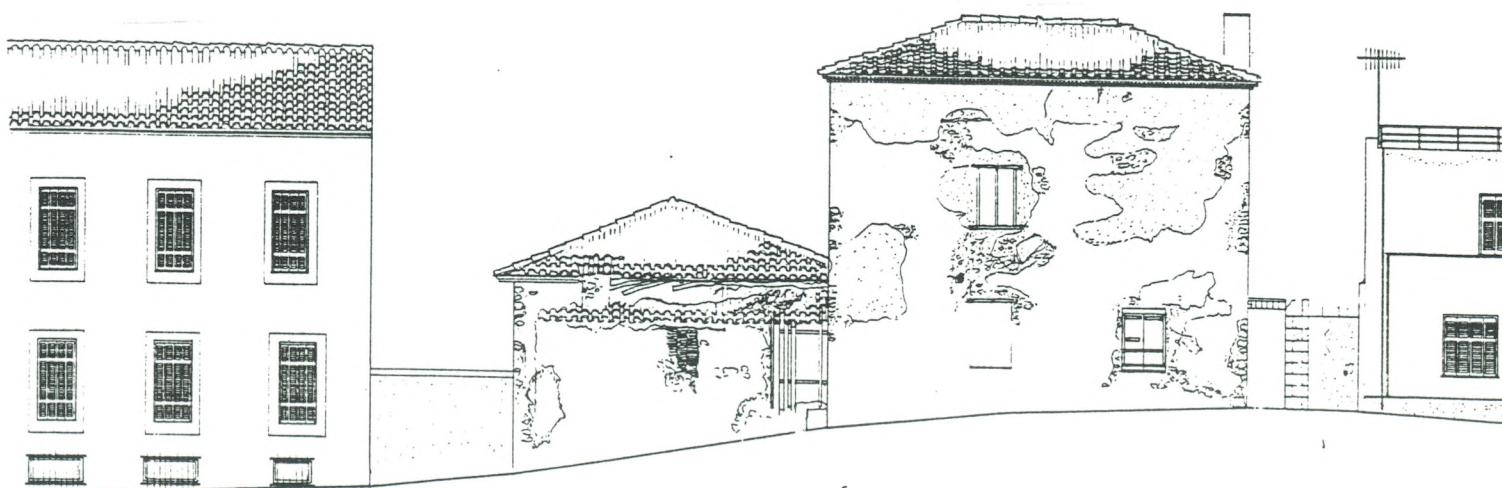
ΣΤΑΥΡΟΣ Β. ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ Β. ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ
ΔΙΠΛΩΜ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
ΜΕΛΟΣ Τ.Ε.Ε. ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 45091
ΕΚΤΟΡΟΣ 9, ΒΡΙΛΗΣΣΙΑ 15235-ΤΗΛ/ΦΑΧ 6132821

EIKONES

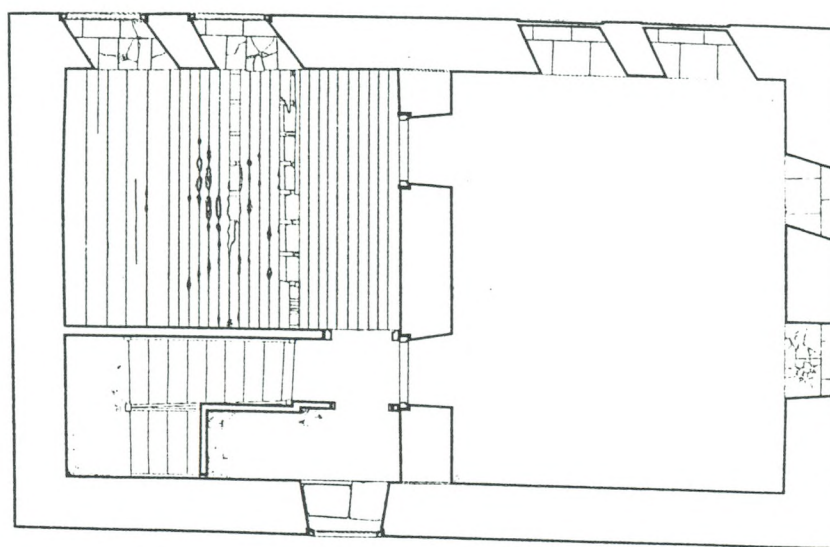
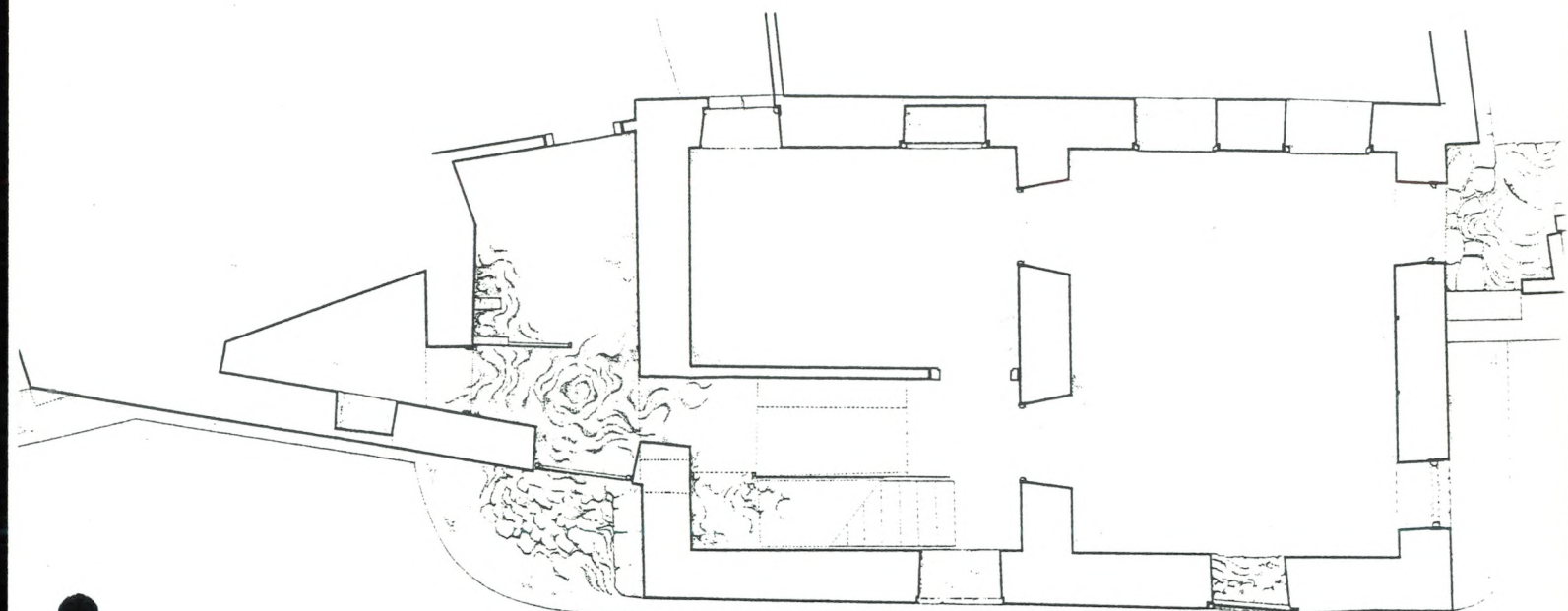
Εικ. 1 Αθήνα. Πλάκα. Οικοδομικό τετράγωνο 29. Υπάρχουσα κατάσταση. Κλ. 1:500
(Π.Κουφόπουλος, Μ.Μυριανθέως, Αποτύπωση & Πρόταση Αποκαταστάσεως
Οφειων Οικοδομικού τετραγώνου στην Πλάκα, Αποκαταστάσεις II, 1985)

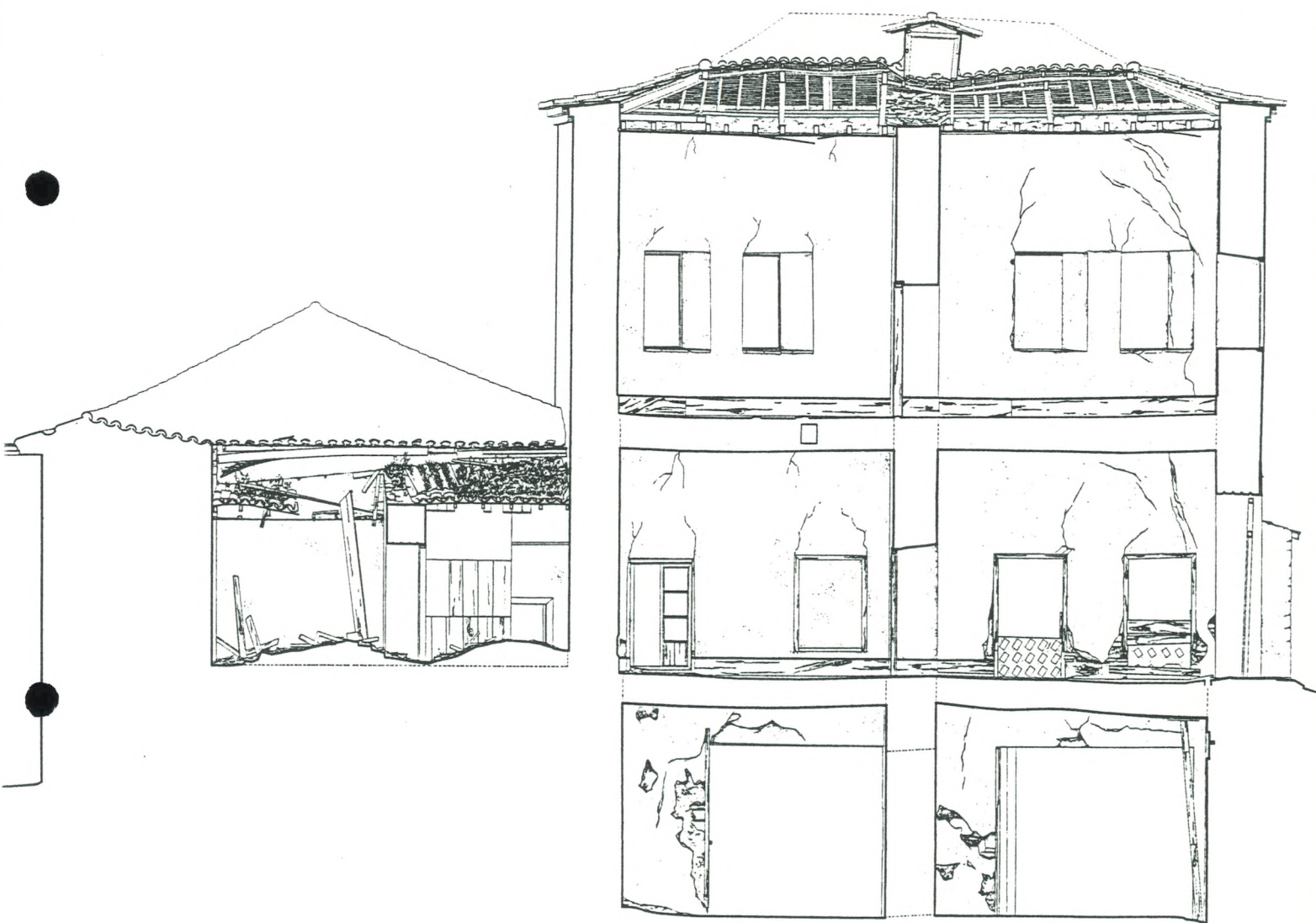
Εικ. 2 Οικοδομικό συγκρότημα Οικίας Finlay-Church. Οψεις.

Υπάρχουσα κατάσταση. Κλ. 1:200

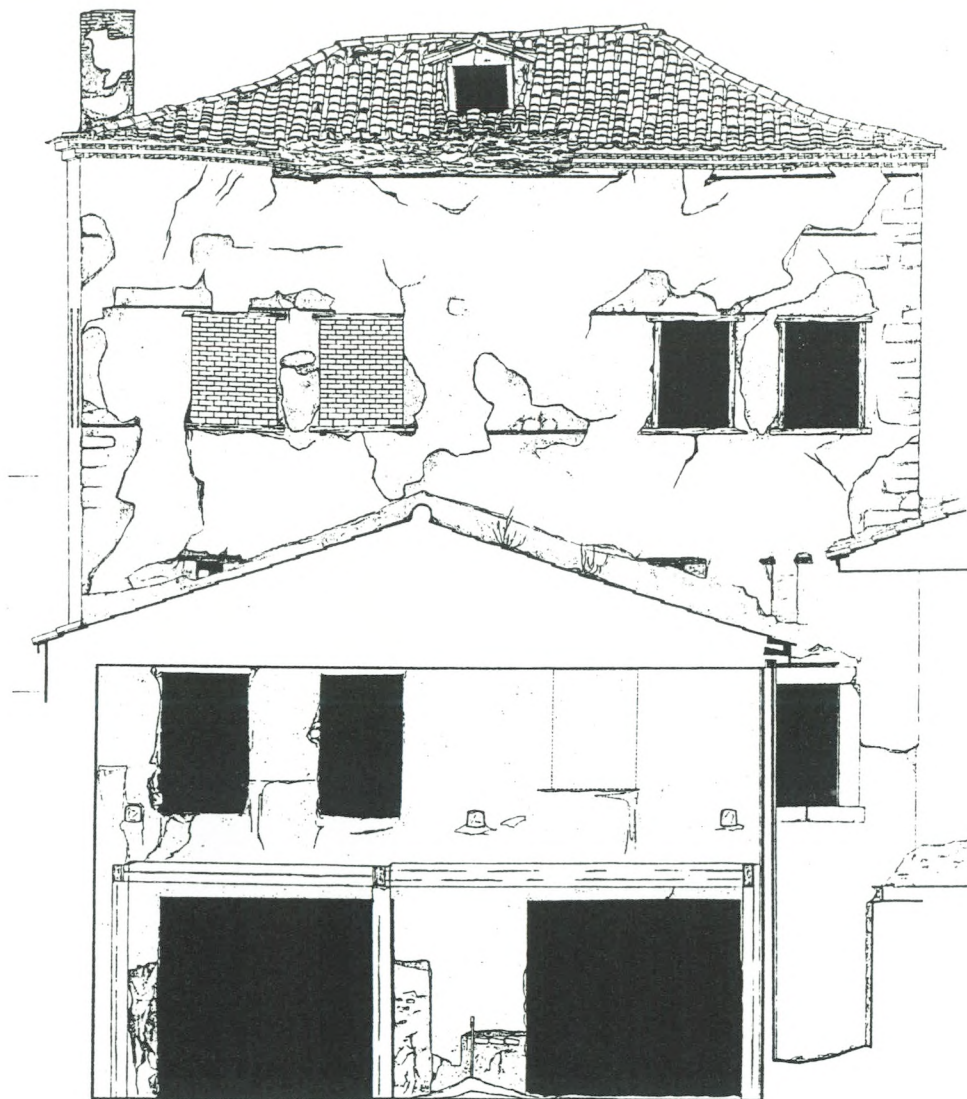
(Π.Κουφόπουλος, Μ.Μυριανθέως, Αποτύπωση & Πρόταση Αποκαταστάσεως
Οψεων Οικοδομικού τετραγώνου στην Πλάκα, Αποκαταστάσεις II, 1985)

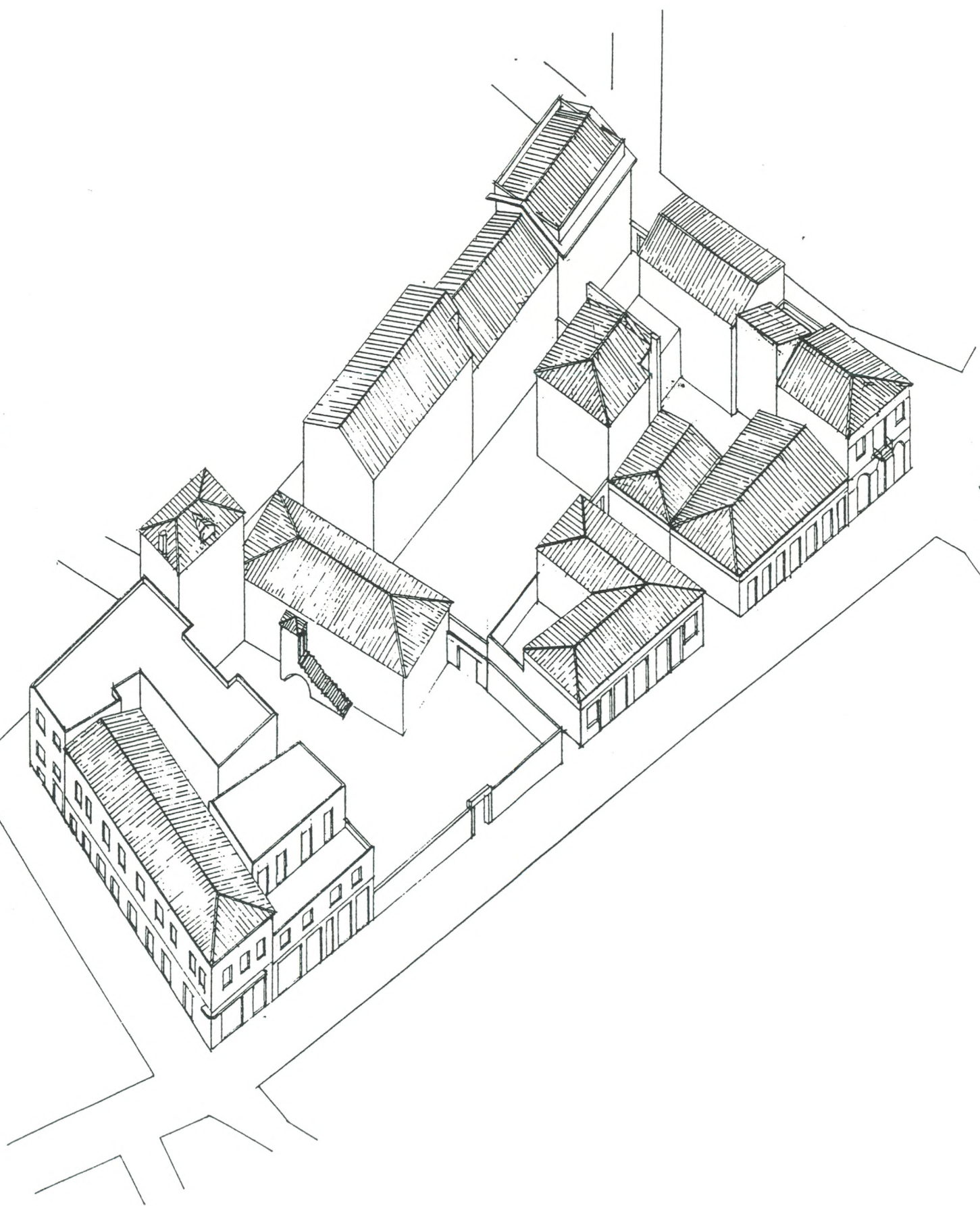
Εικ. 3 Πύργος Church. Κατόψεις. Υπάρχουσα κατάσταση. Κλ. 1:100
 (Π.Γραμματόπουλος, Στ.Μαμαλούκος, Στ.Νέλλα και Χ.Πανουσάκης, Πύργος
 Church, Ειδική Οικοδομική, Σεπτέμβριος 1983)

Εικ. 4 Πύργος Church. Τομή κατά μήκος. Υπάρχουσα κατάσταση. Κλ. 1:100
 (Π.Γραμματόπουλος, Στ.Μαμαλούκος, Στ.Νέλλα και Χ.Πανουσάκης, Πύργος
 Church, Ειδική Οικοδομική, Σεπτέμβριος 1983)

Εικ. 5 Πύργος Church. Οψεις. Υπάρχουσα κατάσταση. Κλ. 1:100
 (Π.Γραμματόπουλος, Στ.Μαμαλούκος, Στ.Νέλλα και Χ.Πανουσάκης, Πύργος Church, Ειδική Οικοδομική, Σεπτέμβριος 1983)

Εικ. 6 Αθήνα. Πλάκα. Οικοδομικό τετράγωνο 29. Πρόταση. Αξονομετρικό.
(Π.Κουφόπουλος, Μ.Μυριανθέως, Αποτύπωση & Πρόταση Αποκατάστασης
Οφρων Οικοδομικού τετραγώνου στην Πλάκα, Αποκαταστάσεις II, 1985)

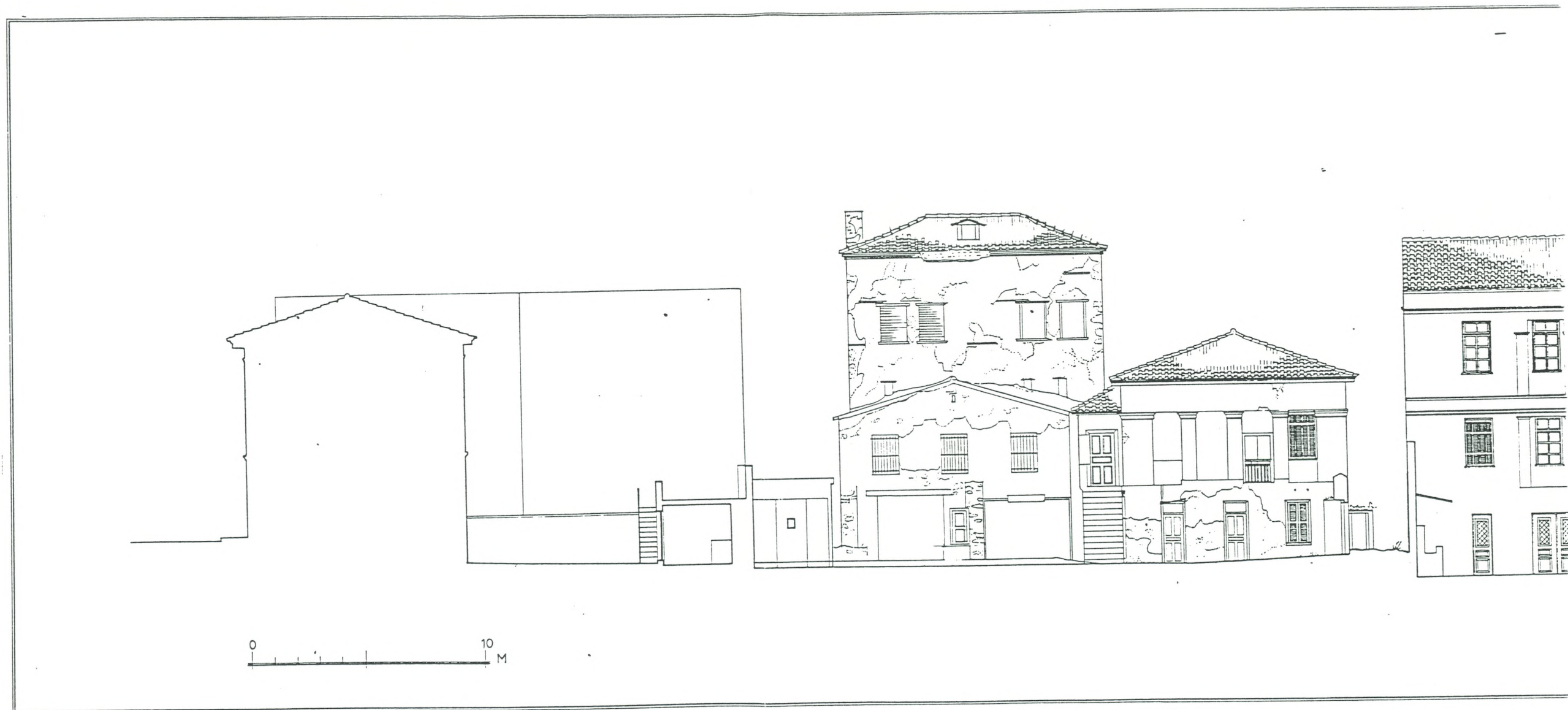

Εικ. 7 Οικοδομικό συγκρότημα Οικίας Finlay-Church. Οψεις. Πρόταση. Κλ. 1:200
 (Π.Κουφόπουλος, Μ.Μυριανθέως, Αποτύπωση & Πρόταση Αποκαταστάσεως
 Οψεων Οικοδομικού τετραγώνου στην Πλάκα, Αποκαταστάσεις II, 1985)

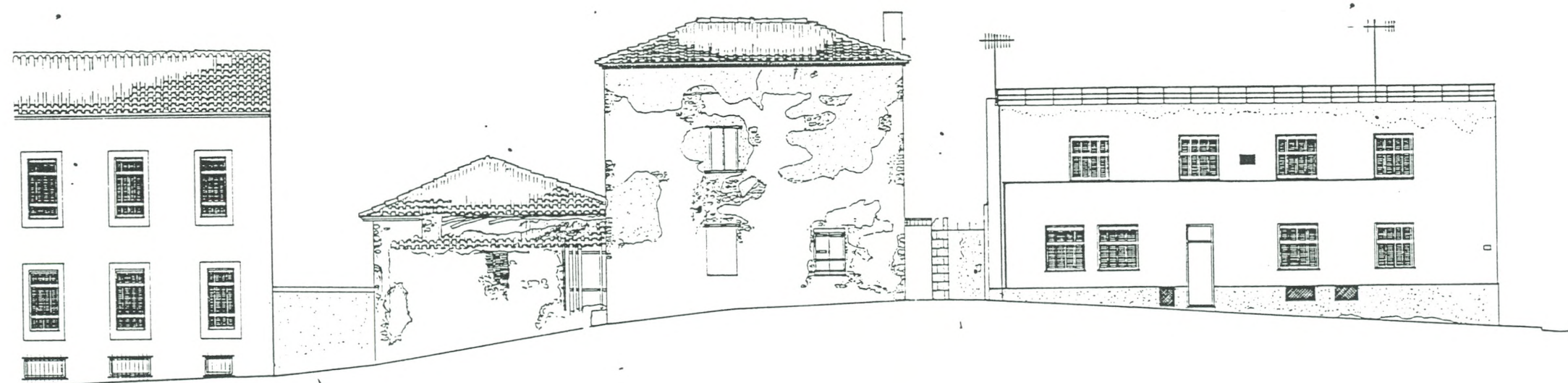

0 5 10

ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΠΛΩΜ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
ΜΑ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΩΣ ΙΑΑΣ YORK UK.
ΜΕΛΟΣ ΤΕΕ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 49035
ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟΥ 11 - ΒΡΙΑΝΣΣΙΑ 152 35 - ΤΗΛ. 8033459

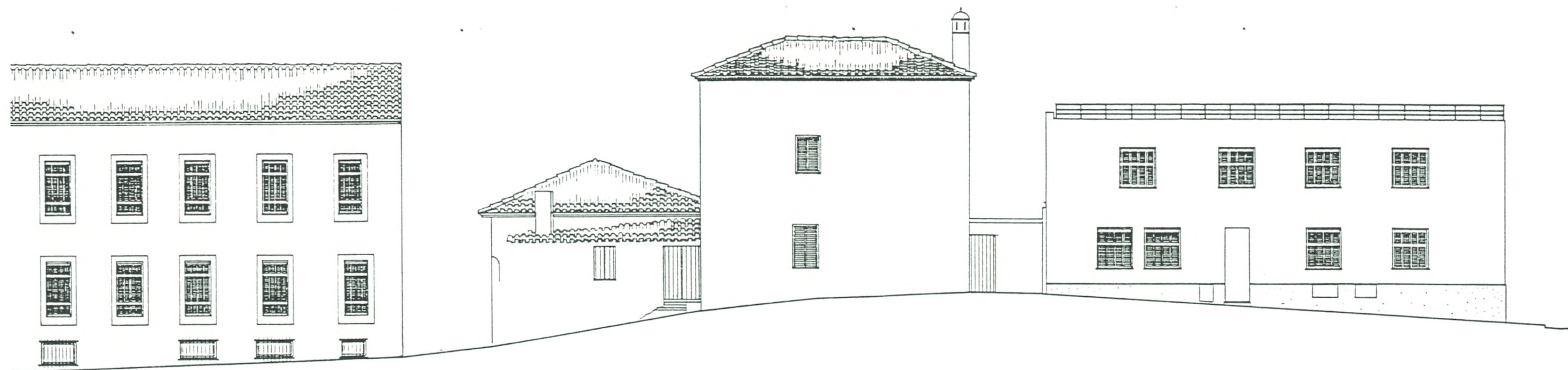

ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΠΛΩΜ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
ΜΑ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΩΣ ΙΑΑΣ YORK UK.
ΜΕΛΟΣ ΤΕΕ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 49035
ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟΥ 11 - ΒΡΙΑΝΣΣΙΑ 152 35 - ΤΗΛ. 8033459

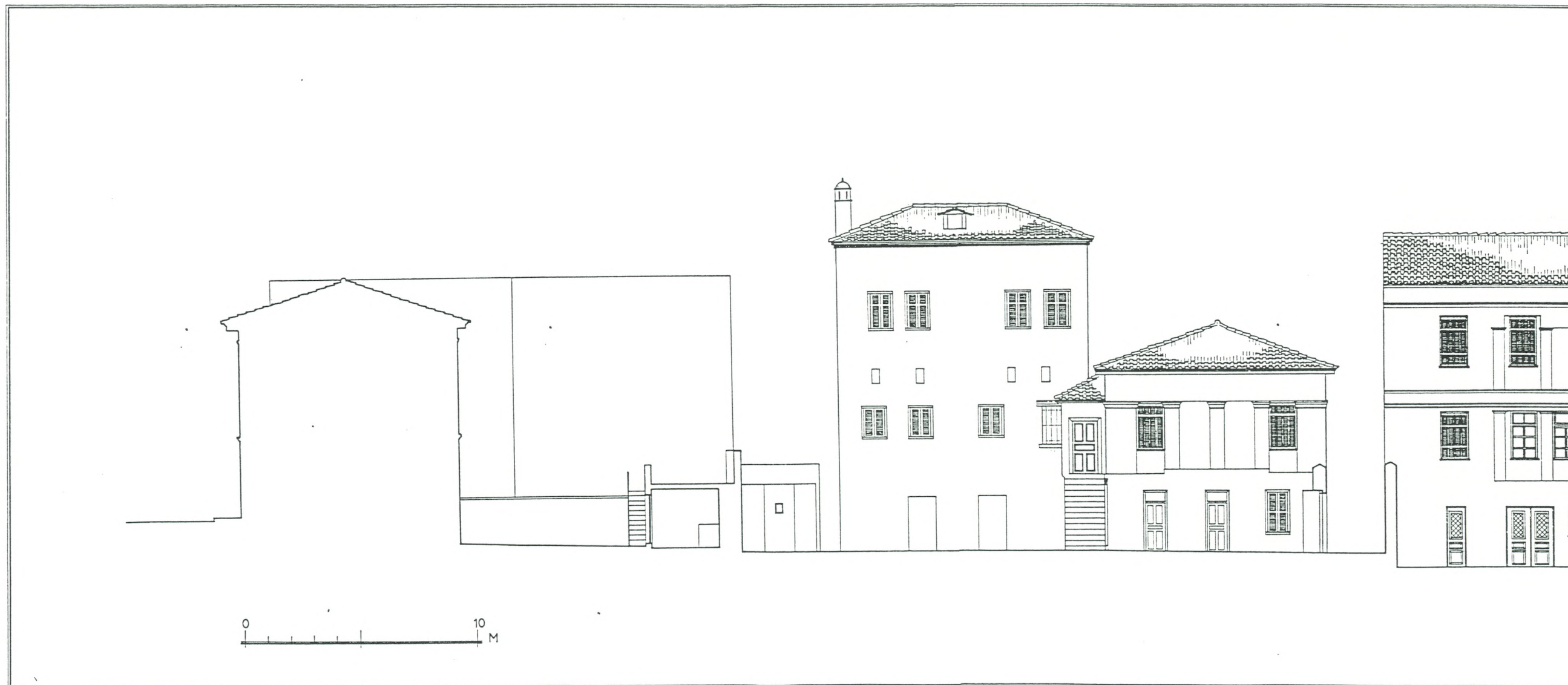
ΟΔΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ - ΑΝΑΠΤΥΓΜΑ ΟΨΕΩΝ (ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ)

ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΠΛΩΜ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
ΜΑ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΩΣ ΙΑΑΣ YORK UK
ΜΕΛΟΣ ΤΕΕ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 49035
ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟΥ 11 - ΒΡΙΛΗΣΣΙΑ 152 35 - ΤΗΛ. 803345

ΟΔΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ — ΑΝΑΠΤΥΓΜΑ ΟΨΕΩΝ (ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ)

ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΠΛΩΜ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
ΜΑ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΩΣ ΙΑΑΣ ΥΟΡΚ UK.
ΜΕΛΟΣ ΤΕΕ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 49035
ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟΥ 11 - ΒΡΙΑΝΣΙΑ 152 35 - ΤΗΛ. 8033459

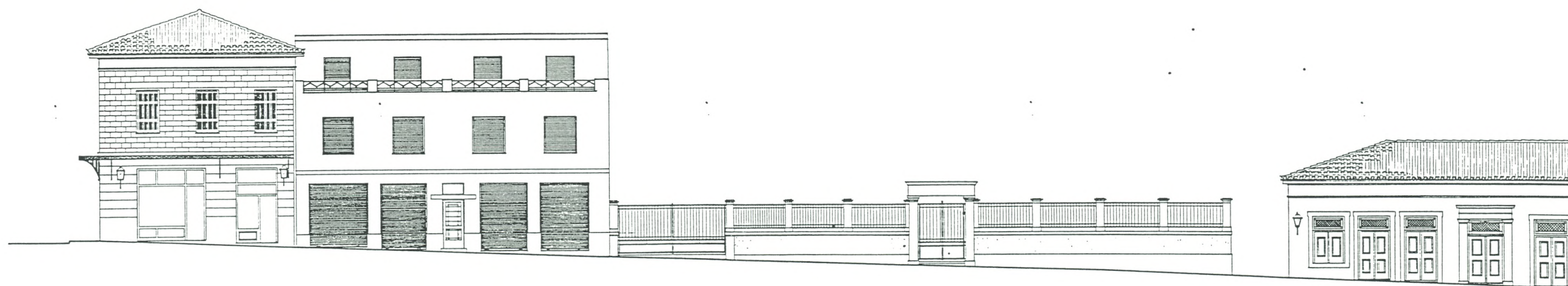
ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ
 ΔΙΠΛΩΜ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
 ΜΑ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΩΣ ΙΑΑΣ YORK UK.
 ΜΕΛΟΣ ΤΕΕ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 49035
 ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟΥ 11 - ΒΡΙΑΝΣΣΙΑ 152 35 - ΤΗΛ. 8033459

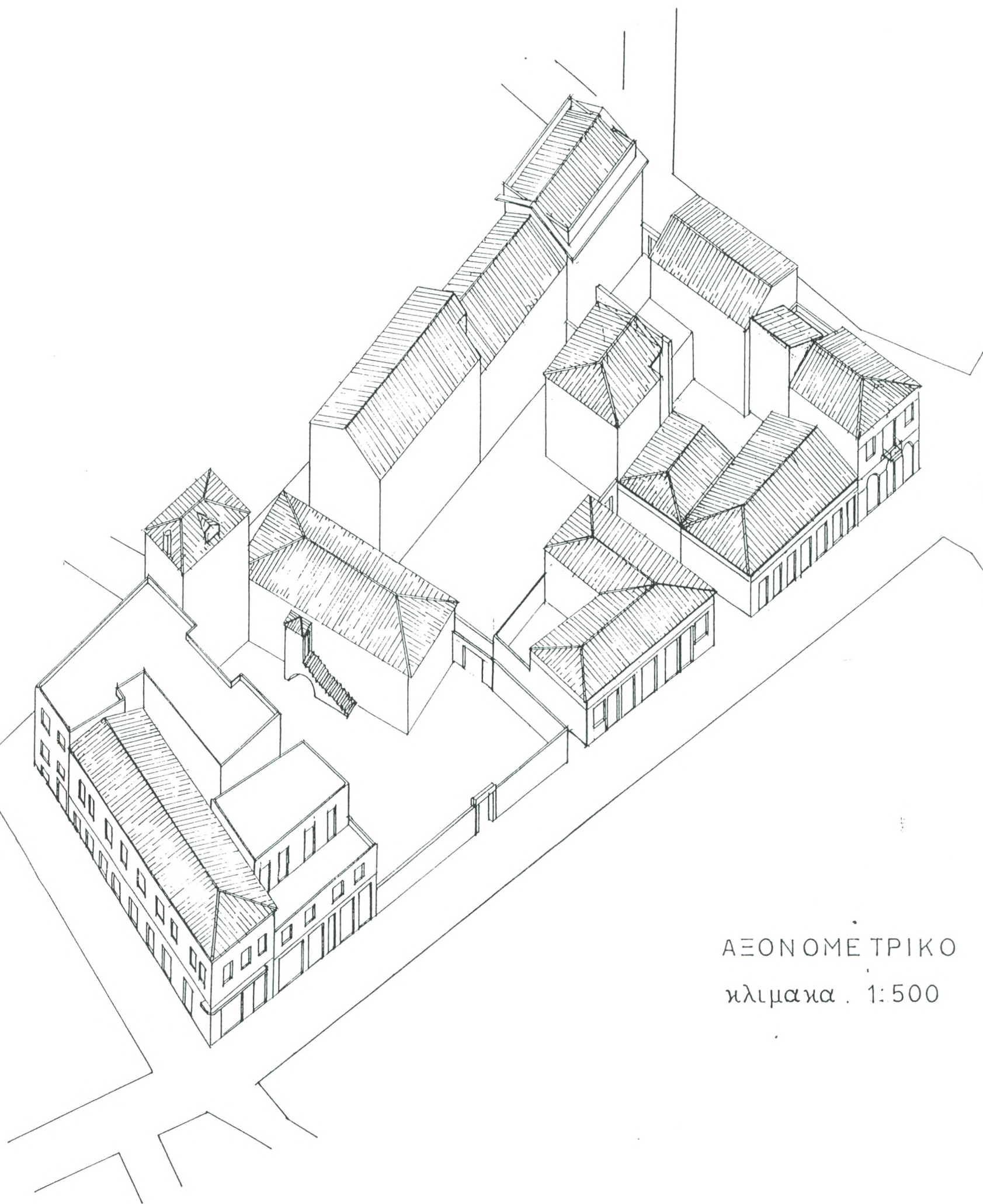
0 10 M

ΟΔΟΣ ΧΙΛΛ — ΟΨΗ (ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ)

ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΠΛΩΜ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
ΜΑ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΩΣ ΙΑΑΣ YORK UK.
ΜΕΛΟΣ ΤΕΕ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 49035
ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟΥ 11 — ΒΡΙΛΗΣΣΙΑ 152 35 — ΤΗΛ. 8033459

ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ
 ΔΙΠΛΩΜ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
 ΜΑ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΩΣ ΙΑΑΣ ΥΟΚ ΥΚ.
 ΜΕΛΟΣ ΤΕΕ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 49035
 ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟΥ 11 - ΒΡΙΑΝΣΣΙΑ 152 35 - ΤΗΛ. 8033459

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ
κλίμακα . 1:500

ΠΕΤΡΟΣ Μ. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΠΛΩΜ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.
ΜΑ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΕΩΣ ΙΑΑΣ ΥΟΡΚ ΥΚ.
ΜΕΛΟΣ ΤΕΒ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ 49035
ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟΥ 11 - ΒΡΙΑΝΣΣΙΑ 152 35 - ΤΗΛ. 8033459

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 105 58 Πλάκα, Αθήνα

Τηλ. 210 3225 245, Φαξ 210 3225 240

e-mail: elet@ellinikietairia.gr - www.ellinikietairia.gr

Διεύθυνση Αναστήλωσης
Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων
Ερμού 17
10186 Αθήνα

Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 2007 Αριθ.
Πρωτ.: 152/ΕΕ-119/ΣΑΚ

Με την επιστολή αυτή θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι σύμφωνα με τη μελέτη της κ. Όλγας Μπαδήμα-Φουντουλάκη «Κλεάνθης 1802-1862, αρχιτέκτων, επιχειρηματίας, οραματιστής, εκδ. Δήμου Αθηναίων και Δήμου Βεβλεντού, σ. 138, σ. 172, σχέδιο 70» τα κτήρια που βρίσκονται δίπλα στον πύργο Church και τα οποία αποτελούν τμήμα του κτηριακού συγκροτήματός του, του οποίου η αποκατάσταση παραμένει ημιτελής εδώ και πολύ καιρό, είναι έργα του αρχιτέκτονα Κλεάνθη.

Θα θέλαμε να μας ενημερώσετε αν το Υπουργείο Πολιτισμού γνωρίζει τον σημερινό ιδιοκτήτη των κτηρίων αυτών που καταρρέουν και τι προτίθεται να κάνει για τη διατήρησή τους, καθώς επίσης πού βρίσκεται το θέμα αποκατάστασης του πύργου Church.

Με εκτίμηση

Κώστας Σταματόπουλος
Προεδρεύων
Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

α.α.

Ειρήνη Γρατσιά

Ειρήνη Γρατσιά

Υπεύθυνη Προγραμμάτων ΣΑΚ

Δ.Ν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ, ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ

Ημερομηνία

1473

ΣΑΕ
Φ

24.12.07

Ταχ. Δ/υση : Ερμού 17
Ταχ. Κώδικας : 101 86 - Αθήνα
Πληροφορίες : Μ. Φιλήντρα
Τηλέφωνο : 210/32.26.068
FAX : 210/32.44.622
E-mail : dansmi@culture.gr

Αθήνα, 13 Δεκεμβρίου 2007

Αριθ. Πρωτ :
ΥΠΠΟ ΔΑΝΣΕΜ/99302/2706ΘΕΜΑ: Πύργος Church, οδός Σχολείου.
Πλάκα, Αθήνα.ΠΡΟΣ: Την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την
Προστασία του Περιβάλλοντος και
της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
Τουπόδων 28 - Πλάκα
105 58 - Αθήνα

Σχετικά με το έγγραφό σας με αριθ. πρωτ. 1132/Ε-Ε-119/ΣΑΕ/18.10.2007, για το οποίο σας ευχαριστούμε, σας γνωρίζουμε τα εξής:

- α) Σύμφωνα με πληροφορίες του ιδιοκτήτη του Πύργου Church η παρακείμενη Οικία Finley ανήκει σε συγγενείς του.
- β) Ο Πύργος Church είναι κηρυγμένος από το ΥΠΠΟ ως οίκημα «χρηζόν ειδικής κρατικής προστασίας μετά του περιβάλλοντος χώρου» ο οποίος συμπεριλαμβάνει το πρόσκιομα του Πύργου Church, την Οικία Finley και ένα μικρό εκκλησάκι (Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/41004/21.12.72, ΦΕΚ1112/τ. β' / 21.12.72).
- γ) Η Υπηρεσία μας προσπάθησε να συμβάλει στην διευθέτηση του θέματος επισκευής του κτηρίου με διάφορες ενέργειες, όπως την σύνταξη τεύχους ιστορικής τεκμηρίωσης του κτηρίου, την φωτογραφική τεκμηρίωση σε διάφορα στάδια και την εν γένει βελτίωση της μελέτης, σε συνεργασία με τον ιδιοκτήτη - μελετητή του κτηρίου.
- δ) Είμαστε σε αναμονή της υποβολής, από τον ιδιοκτήτη, της μελέτης β' φάσης επισκευής του κτηρίου βελτιωμένης και ενημερωμένης με όλα τα ευρήματα των προηγούμενων οικοδομικών φάσεων.
- ε) Διευκρινίζουμε ότι οι ενέργειες που έγιναν από την Υπηρεσία μας ήταν σύμφωνες και με τις απαιτήσεις για την μελέτη επισκευής που έθεσε το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων, κατά τις διαδοχικές εξετάσεις του θέματος.

1) Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι η Υπηρεσία μας έχει μεγάλο φόρτο τρέχουσας εργασίας διότι είναι αρμόδια για τα Νεώτερα Μνημεία μείζονος σημασίας σε όλη την Ελλάδα και δεν έχει την δυνατότητα για περαιτέρω συμβολή για την ολοκλήρωση της σχετικής μελέτης, ήδη, δε η συμβολή της ήταν κατ' εξαίρεση (το κτήριο είναι ιδιωτικό) λόγω της σημασίας του μνημείου.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΡΚΙΟΛΑΚΗΣ
Αρχιτέκτων Μηχ. με Α' β

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. ΔΑΝΣΜ (2)
2. Τμήμα ΜΝΜ, ΔΑΝΣΜ
3. Μ. Φιλήντρα, ΔΑΝΣΜ
4. Φ.Δ.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΟΤΙ ΠΡΟΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΟΩΜΑΣ

Ο πύργος του Τσερτς

Οταν έρθετε στα γραφεία μας, πριν περάσετε την αυλό-πορτα ρίξτε μια ματιά δεξιά σας. Σίγουρα έχετε περάσει πολλές φορές από εκεί χωρίς να προσέξετε τίποτα. Κι όμως πρόκειται για ένα από τα παλαιότερα σπίτια της Αθήνας, ένα κτίσμα γεμάτο ιστορία. Σε μια άλλη χώρα ο δήμος και το υπουργείο πολιτισμού θα το είχαν αναδείξει. Εδώ είναι θαύμα που γλύτωσε ακόμα τη μπουλντόζα.

Πρόκειται για τον περίφημο (μόνο για όσους μελετούν την πρόσφατη ιστορία μας) Πύργο του Τσερτς ή Τσωρτς. Ευκαιρία να σας διηγηθούμε την ιστορία του, σαν παραμύθι, παίρνοντας στοιχεία από το σπάνιο βιβλίο του Λούντβιχ Ρος, του γερμανού λόγιου που ήρθε στη χώρα μας το 1832 και καταγράφει με τον πιο ζωντανό τρόπο την πολιτική και την καθημερινή ζωή, τις περιπηγές του στην επαρχία, τις προσπάθειές του να σώσει τις αρχαιότητες από την καταστρεπτική μανία των Ελλήνων και άλλες αλήθειες που λείπουν από τα σχολικά μας βιβλία.

Ο στρατηγός Sir Richard Church ήταν ένας ψηλός, κομψός και κεφάτος ιρλανδός. Πριν από την Ελληνική Επανάσταση είχε οργανώσει ένα σύνταγμα Ελλήνων στα Επτάνησα, αγγλικό τότε προτεκτοράτο. Η ιρλανδική του ιδιοσυγκρασία ταίριαζε με την ελληνική και τελικά συνέδεσε το μέλλον του με το - πολύ αμφίβολο τότε - μέλλον της Ελλάδας. Ενός πρόσφατου κρατιδίου που αποτελούνταν μόνο από την Πελοπόννησο, τη Ρούμελη και τις Κυκλάδες, όπου η επαρχία ήταν ληστοκρατούμενη οι δε πόλεις δεν είχαν ούτε ένα υποτυπώδες κτίριο για να στεγάσουν τους λιγοστούς δημόσιους υπάλληλους.

Στην Αγία Μαύρα (διάβαζε Λευκάδα) τον πήρε ένα βλήμα στο αριστερό χέρι. Φανταστείτε το δράμα του νέου και ωραίου αξιωματικού όταν οι άγγλοι χειρουργοί τον διαβεβαίωσαν ότι μόνο με ακρωτηριασμό θα τον γλύτωναν απ' το θάνατο. Εκείνος έδωσε πίστη στους έλληνες στρατιώτες του και αφέθηκε σε έναν ηπειρώτη κομπογιαννίτη. Αυτός, με διάφορα βότανα και με μοναδικό εργαλείο το ξυράφι του μπαρμπέρη γλύτωσε το χέρι του Ιρλανδού.

Σαν επαγγελματίας στρατιωτικός που κυνηγούσε την περιπέτεια, ο Church είχε υπηρετήσει στο στρατό του βασιλιά της Νάπολης. Όταν τον κάλεσε ο Κολοκοτρώνης και οι άλλοι οπλαρχηγοί που είχαν διατελέσει υπό τις διαταγές του, ήρθε να πολεμήσει μαζί τους. Πήρε μέρος στην πολιορκία της Ακρόπολης το 1827 μαζί με τον λόρδο Κόχραν. Με κυβερνήτη τον Καποδίστρια, ήταν αυτός που κατέλαβε τη Βόνιτσα.

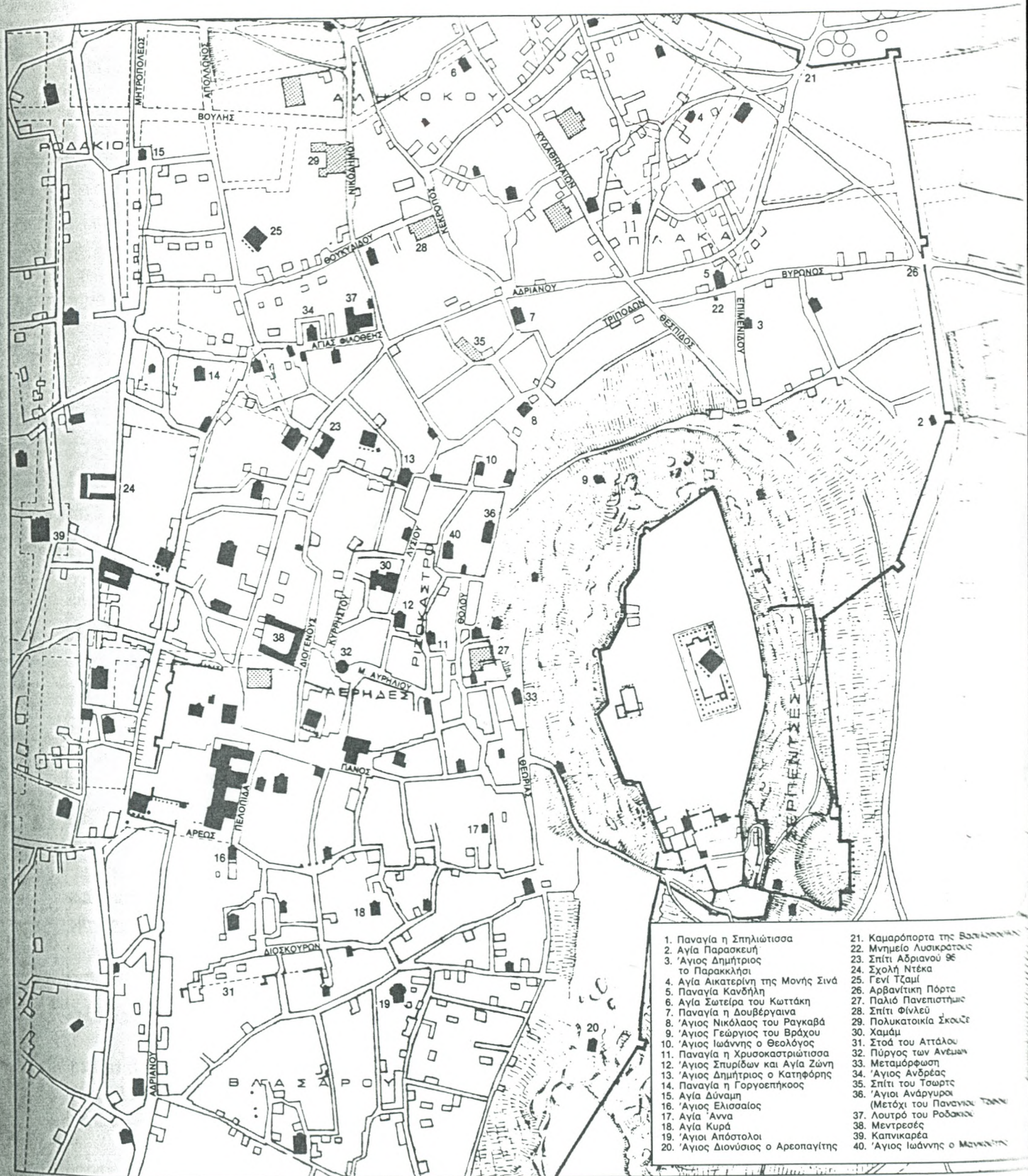
Υπαρχηγός του ήταν ένας πραγματικός μισθοφόρος, ο λοχαγός Γιόχμους από το Αμβούργο, ένας ωραίος, μορφωμένος και ταλαντούχος νεαρός τυχοδιώκτης. Το 1835 άφησε αγανακτισμένους τους Έλληνες και πήγε να πολεμήσει στη Ισπανία εναντίον του βασιλιά Κάρλος, με το βαθμό του στρατηγού. Κατόπιν ο Πάλμερστον τον σύστησε στον σουλτάνο, οπότε βρέθηκε να πολεμάει τον Ιμπραήμ Πασά σαν γενικός διοικητής των τουρκικών δυνάμεων στη Συρία. Κατόπιν ζούσε στη Κωνσταντινούπολη σαν πασάς και ετοιμαζόταν να μπει στην Αθήνα επικεφαλής των τουρκικών στρατευμάτων.

Οι κυβερνήσεις άλλαζαν αλλά ο Church παρέμενε στη θέση του γιατί η ευχάριστη προσωπικότητά του τον έκανε αγαπητό σε όλους. Ήταν επίσης δεινός κολυμβητής, σε μια εποχή που το κολύμπι δεν εθεωρείτο ούτε άθλημα ούτε διασκέδαση. Εμεινε στην Αθήνα μέχρι τα βαθιά γεράματα, να διηγείται την πολυτάραχη ζωή του στους ξένους που όλοι έρχονταν να τον επισκεφτούν. Ο ίδιος, όπως και ο μανιάτικος πύργος του ήταν από τα αξιοθέατα της Αθήνας του 19ου αιώνα. Μπορείτε να βρείτε τον τάφο του στο πρώτο νεκροταφείο.

Επί Τουρκοκρατίας το κτίριο ήταν "καρακόλι", δηλ φυλάκιο των ζαπτιέδων (χωροφυλάκων) που από εκεί επέβλεπαν την περιοχή της Πλάκας. Όταν βρεθείτε στη γειτονιά μας, ρίξτε μια ματιά σ' αυτό το ερείπιο που η ιστορία του θα γέμιζε ένα ολόκληρο βιβλίο, σήμερα όμως καταρρέει ξεχασμένο από όλους.

Α. Ράφτης

Δ. Μιχαήλ, Γλάυκα. Γεωγραφική μέτρηση και μυθοπλασία, Αθήνα 1988

127: Χάρτης της Πλάκας

Λίτζα Μιχελίν, Πλάκα, Γεωργικὴ μνήμη και μυθοπλασία, Αθήνα 1988

Από τα σπίτια που αναφέρονται στα συμβόλαια της Τουρκοκρατίας, ελάχιστα σώζονται μέχρι σήμερα. Με τις καταστροφικές οδομαχίες του 1827, λιγοστά έμειναν όρθια, κι απ' αυτά τα περισσότερα δίχως στέγη, πόρτες ή παράθυρα.

Δύο σπίτια της Πλάκας είναι απ' τα πιο χαρακτηριστικά κατάλοιπα της προεπαναστατικής Αθήνας.

Δείγμα τυπικό της εποχής το σπίτι της Αδριανού 96, που έχοντας κηρυχτεί διατηρητέο από χρόνια, αναπαλαιώνεται τώρα.

Ο αρχιτεκτονικός τύπος του σπιτιού αυτού είχε ήδη μελετηθεί από τον Α. Ορλάνδο, όπως φαίνεται από δημοσίευσή του στο Αρχείο Βυζαντινών Μνημείων του 1939-40.

Με τις αυλές του και όλη τους τη σχετική εξάρτηση, το διώροφο «σπίτι του Μπενιζέλου», όπως λέγεται, ήταν κάποτε χωρισμένο στα δύο με μεσότοιχο, μετά από τη διανομή του σε δυο κληρονόμους. Ακόμα και το πηγάδι της μπροστινής αυλής ήταν μοιρασμένο στα δυο, με τρόπο όμως που μπορούσαν να υδρεύονται απ' αυτό οι κάτοικοι και των δύο μερών του σπιτιού — έχοντας ίσο δικαίωμα στην ύδρευση, προβληματική πάντα για την Αθήνα.

Στην οδό Σχολείου 5 βρίσκεται το πιο ιδιόρρυθμο σπίτι της Πλάκας. Είναι ο «πύργος» του στρατηγού Richard Church, αρχιστρατήγου των ελληνικών δυνάμεων στην Επανάσταση. Ανήκει μάλλον στον ΙΗ' αιώνα κι υπήρξε αστυνομικό φυλάκιο (καρακόλ) των Τούρκων.

Επισκευάστηκε μετά την Επανάσταση έχοντας αγοραστεί απ' τον G. Finlay και κατοικήθηκε από τον Τσωρτς μέχρι τα βαθιά γεράματά του. Το σπίτι διατηρεί χαρακτηριστικά γνωρίσματα της εποχής του: τοίχους καμωμένους με μικρές πέτρες, παράθυρα λίγα και μικρά, καμινάδα ψηλή.

Απεικονίσεις και περιγραφές σπιτιών υπάρχουν σε βιβλία περιηγητών του ΙΖ', ΙΗ' και ΙΘ' αιώνα, όπως των Randolph (1686), Le Roy (1758), Stuart και Revett (1762), Dodwell (1805), Thürmer (1819).

Από ελληνική πλευρά, με το αθηναϊκό σπίτι της Τουρκοκρατίας έχουν ειδικότερα ασχοληθεί ο Δ. Γρ. Καμπύρογλους στο παρελθόν και, μεταγενέστερα, οι Κ. Μπίρης και Α. Κωνσταντινίδης.

Οι περιγραφές που περιλαμβάνονται, εκτός από τα προικοσύμφωνα και σε πωλητήρια συμβόλαια, σε διανομές περιουσιών, σε διαθήκες των ΙΗ' και ΙΘ' αιώνα — κι είναι ακριβέστατες για λόγους καθαρά πρακτικούς — είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικές για την κατανόηση της αρχιτεκτονικής μορφής και της εσωτερικής διαίρεσης των σπιτιών αυτών.

«1796 Σεπτεμβρίου 10 Αθήνα

Διά τοῦ παρόντος φανερώνει καί ὁμολογεῖ ὁ μαστροΓιανάκης Μαργέτης, ὅτι μετά βουλῆς αὐτοῦ καί θελήσεως, ἐπούλησε τήν ὀσπητοκάθησίν του ὅπου εὑρίσκεται ἐν τῇ ἐνορίᾳ ἀγίου Δημητρίου Κατηφόρη, μέσα τῆς αὐτῆς ἀνώγι ἐν, καί μαγειρεῖον μέ τό ὀγγιάκι του, καί μέ τό χαγιάτι της καί ταρακίκιες δύο καί σκάλλαν πετρίνην, ὑποκάτωθεν αὐτῶν κελλάρια δύο, μέ πατητήρι μέσα εἰς τό ἐν, καί πουργάκι, μέ πηγάδι καί γοῦρναν κτιστήν, μέ φοῦρνον καί χρεῖαν, μέ κλήματα εἰς τήν αὐλήν δύο, καί μέ τήν αὐλήν καί ἐμβασίαν, πλησίον τά δύο μέρη κύρ Σπυρίδων Παλαιολόγος, καί ἀπό τά ἄλλα δύο μέρη τό λιατρίβι μέ τήν ροῦγαν' ἔτι ἐπούλησεν καί τήν ἀφουσίαν τοῦ αὐτοῦ ὀσπητίου ἀπό εἴτι λογῆς εὑρίσκεται, δηλαδή πανικόν, ξυλικόν, χαλκωματικόν, σιδερικόν, καί εἴτι ἄλλη ὕλη εὑρίσκεται μέσα εἰς τήν αὐτήν ὀσπητοκάθισιν ἕως λεπτοῦ τήν αὐτήν ὀσπητοκάθισιν ὡς ἄνω ἔφημεν, ὁμοῦ καί μέ τήν ἀφουσίαν ὡς ἐγράψαμεν, καπησί καπναμῆς ὡς ἐστί καί εὑρίσκεται τήν σήμερον, τά ἐπούλησεν ὅλα ὁμοῦ ὀσπητι λέγω καί ἀφουσίαν, εἰς τελείαν πούλησιν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ τῆς Μπίτζας διά γρόσια διακόσια ἐβδομήκοντα πέντε ν. γρ. 275, κάνωντάς της τα καί τεσλῆμι, ἐμπροσθεν τῶν μαρτύρων, δίδοντάς της καί τό κλειδί τοῦ ὀσπητίου εἰς τό χέρι της, καί ἔλαβε τά ἄσπρα ἐπὶ χεῖρας μετρητά, καί ἐξεπληρώθη καί ἐξενώθη ἀπ' αὐτά τελείως

54. «...μέ τό χαγιάτι της ... καί
σκάλαν πετρίνην...»
(Η κατοικία της οδού Αδρια-
νού 96)

55. Περιμένοντας την «αρχιτε-
κτονική αποκατάσταση»: το
σπίτι του Τσωρτζ στην οδό
Σχολείου 5

56. Ίχνη-μάρτυρες των χρόνων
της σκλαβιάς (Κατάλοιπα του
«καρακόλ» της οδού Σχολείου)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
 Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
 e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

12.2.1997

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Ο ΠΥΡΓΟΣ CHURCH ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Πολλοί κάτοικοι της Πλάκας προσφεύγουν στην Ελληνική Εταιρεία ζητώντας τη βοήθειά της για να παραμείνει η Πλάκα, όσο είναι δυνατό, στους κατοίκους της. Από τα σπίτια που το ΥΠΠΟ έχει κατά καιρούς απαλλοτριώσει, πολλά δόθηκαν για να στεγάσουν υπηρεσίες, ιδρύματα, γραφεία και άλλα παραμένουν σε κακή κατάσταση αναξιοποίητα. Φυσική συνέπεια είναι να μένουν τη νύκτα πολλές γειτονιές σκοτεινές, πράγμα που προκαλεί ανασφάλεια στους κατοίκους, αλλά και στους περαστικούς.

Τώρα πληροφορούμαστε ότι στο τετράγωνο που περιβάλλεται από, τις οδούς Βρυσακίου, Αδριανού, Αρεως και Κλάδου, το Υπουργείο Πολιτισμού προτίθεται να εγκαταστήσει το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης. Ετσι θα χαθεί η ευκαιρία να κατοικηθούν τα σπίτια αυτού του οικοδομικού τετραγώνου, τα οποία θα μπορούσαν να επισκευασθούν, εάν επιστρέφονταν στους κατόχους τους.

Η Ελληνική Εταιρεία κατανοεί πόσο αναγκαίο είναι να εγκατασταθεί το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης σε περιβάλλον που του αρμόζει. Για αυτό και θα ήθελε να αντιπροτείνει μια άλλη λύση για τη μεταστέγαση του Μουσείου. Στη συμβολή των οδών Επιχάρμου, Σχολείου και Χίλλ, σώζεται μια από τις ελάχιστες οικίες της Τουρκοκρατίας, γνωστή ως Πύργος του Church ή οικία Finlay. Διαθέτει μεγάλη αυλή μέσα στην οποία υπάρχουν προσκτίσματα και ναύδριο. Η απαλλοτρίωση του ακινήτου για τη διάσωσή του είναι ανάγκη να γίνει το συντομότερο.

Πιστεύουμε ότι ο "Πύργος" με το οικόπεδό του μπορούν να προσφέρουν τους κατάλληλους χώρους για την εγκατάσταση του Μουσείου και με τη λύση αυτή να σωθεί ένα ιστορικό μνημείο, σπάνιο δείγμα αρχιτεκτονικής του 18ου αιώνα στην Αθήνα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 105 58 Πλάκα, Αθήνα

Τηλ. 210 3225 245, Φαξ 210 3225 240

e-mail: elet@ellinikietairia.gr • www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 2007 Αριθ.

Πρωτ.: 1152/ΕΕ-119/ΣΑΚ

Διεύθυνση Αναστήλωσης
Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων
Ερμού 17
10186 Αθήνα

Με την επιστολή αυτή θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι σύμφωνα με τη μελέτη της κ. Όλγας Μπαδήμα-Φουντουλάκη «Κλεάνθης 1802-1862, αρχιτέκτων, επιχειρηματίας, οραματιστής, εκδ. Δήμου Αθηναίων και Δήμου Βεβλεντού, σ. 138, σ. 172, σχέδιο 70» τα κτήρια που βρίσκονται δίπλα στον πύργο Church και τα οποία αποτελούν τμήμα του κτηριακού συγκροτήματός του, του οποίου η αποκατάσταση παραμένει ημιτελής εδώ και πολύ καιρό, είναι έργα του αρχιτέκτονα Κλεάνθη.

Θα θέλαμε να μας ενημερώσετε αν το Υπουργείο Πολιτισμού γνωρίζει τον σημερινό ιδιοκτήτη των κτηρίων αυτών που καταρρέουν και τι προτίθεται να κάνει για τη διατήρησή τους, καθώς επίσης πού βρίσκεται το θέμα αποκατάστασης του πύργου Church.

Με εκτίμηση

Κώστας Σταματόπουλος
Προεδρεύων
Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς

α.α.

Ειρήνη Γρατσία

Υπεύθυνη Προγραμμάτων ΣΑΚ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 24 Μαΐου 2001

Αριθ. Πρωτ. 412 Ε.Ε.

ΥΠΕΧΩΔΕ

Γραφείο Ιστορικού Κέντρου Αθήνας
Κυρήστου 6
10556 Αθήνα

Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΕ επιθυμεί να συμβάλει στην αποκατάσταση του διατηρητέου πύργου Church στην Πλάκα. Στο πλαίσιο αυτό θα θέλαμε να μας ενημερώσετε, αν θα μπορούσατε να μας παραχωρήσετε αντίγραφο της μελέτης αποκατάστασης του κτηρίου, που έχει ήδη εκπονήσει ο ιδιοκτήτης του κτηρίου, κ. Μαλλούχος, προκειμένου να μελετηθεί από τους αρχιτέκτονες του Συμβουλίου μας.

Για ο.τιδήποτε χρειαστείτε είμαστε στη διάθεσή σας. Περιμένουμε απάντησή σας.

Με τιμή

Εβη Τουλούπα
Αντιπρόεδρος

Του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240

e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 2000

Αρ. Πρωτ. : 1016 / Ε.Ε.

Αξιότιμο κύριο Ευάγγελο Βενιζέλο
Υπουργό Πολιτισμού
Υπουργείο Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20
10682 Αθήνα

Κύριε Υπουργέ,

Σε συνέχεια της συνομιλίας μας σχετικά με τον «Πύργο του Church» σας υποβάλλω ένα φάκελο που περιλαμβάνει κάποια κείμενα σχετικά με το θέμα καθώς και προκαταρκτική μελέτη – πρόταση αποκατάστασης που συντάχθηκε από την Ελληνική Εταιρεία.

Η Ελληνική Εταιρεία θεωρεί ότι είναι επιτακτικότερη παρά ποτέ η ανάγκη παρέμβασης του Υπουργείου Πολιτισμού προκειμένου, σε πρώτη φάση, να γίνει κατεπειγόντως η στερέωση και προσωρινή στέγαση του μνημείου ώστε να αποτραπεί η περαιτέρω κατάρρευση και στη συνέχεια η αποκατάστασή του και απόδοση σε προσήκουσα νέα χρήση.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας, κύριε Υπουργέ για όποια βοήθεια μπορούμε να προσφέρουμε προς το θέμα.

Με ιδιαίτερη τιμή

Ανδρέας Ν. Συμεών

Α' Αντιπρόεδρος

Πρόεδρος του Ειδικού Συμβουλίου
Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ε.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 1999

Αριθ. Πρωτ. : 77 / Ε.Ε.

Αξιότιμη κυρία Λίνα Μενδώνη
Γενική Γραμματέα Υπουργείου Πολιτισμού
Υπουργείο Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20
10682 Αθήνα

Κυρία Γενική,

Η Ελληνική Εταιρεία παρακολουθεί με μεγάλη ανησυχία την κατάσταση επικίνδυνης ετοιμορροπίας στην οποία έχει περιέλθει ο Πύργος Τσέρτς στην Πλάκα μετά και τον σεισμό του περασμένου Σεπτεμβρίου. Μέρος της στέγης έχει καταρρεύσει, τα ρήγματα της τοιχοποιίας έχουν μεγαλώσει, τμήματα της στέψης κατακρημνίζονται δημιουργώντας κίνδυνο για τους περαστικούς.

Ασφαλώς ο Πύργος Τσέρτς, ένα από τα δύο διασωζόμενα παλιότερα σπίτια της Αθήνας τα οποία συνδέονται και με σημαντικά γεγονότα της ιστορίας της πόλης, θα πρέπει να αποκατασταθεί και διατηρηθεί ως σημαντικό μνημείο της περιόδου της Τουρκοκρατίας. Όμως, αυτή τη στιγμή κατεπείγουσα είναι η ανάγκη για τη λήψη σωστικών μέτρων για πρόληψη της επαπειλούμενης κατάρρευσης.

Παρακαλούμε επομένως να δώσετε τις αναγκαίες εντολές προκειμένου συνεργεία των υπηρεσιών του Υπουργείου σας να προχωρήσουν αμέσως στις απαραίτητες σωστικές εργασίες οι οποίες, πιστεύουμε, θα πρέπει κατ'ελάχιστο να περιλάβουν μια περίδεση του μνημείου και προσωρινή κάλυψη ώστε να εμποδίζεται η είσοδος των νερών της βροχής.

Με πολλή τιμή

Ανδρέας Ν. Συμεών

Πρόεδρος του Ειδικού Συμβουλίου
Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ε.Ε.

TRANSMISSION VERIFICATION REPORT

TIME : 20/01/2000 13:58
NAME : MIOECSDE ELL ETAIRIA
FAX : 3225240
TEL : 3225245

DATE, TIME
FAX NO./NAME
DURATION
PAGE(S)
RESULT
MODE

20/01 13:57
9-8201379
00:00:38
01
OK
STANDARD
ECM

ι το πράσινο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 16 Φεβρουαρίου 2001
Αριθ. Πρωτ. 124 / Ε.Ε.

ΥΠΕΧΩΔΕ

Γραφείο Ιστορικού Κέντρου Αθήνας
Κυρήστου 6
10556 Αθήνα

Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι την Πέμπτη 15.2.2001 στη 13.00 περνώντας από την οικία Church, στην οδό Αδριανού, διαπίστωσα ότι έκοψαν το δέντρο που βρίσκεται στον αύλειο χώρο, αφού υπήρχε σωρός κλαδιών και ένας εργάτης μετέφερε κομμένα κλαδιά.

Θα σας παρακαλούσα να προβείτε στις κατάλληλες ενέργειες, ώστε να μη συνεχιστεί αυτή η αυθαίρετη ενέργεια.

Με τιμή

Κώστας Σταματόπουλος

Γενικός Γραμματέας
της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
ΣΩΜΑΤΕΙΟ Μη κερδοσκοπικό
(Τριπόδων 28 Αθηνών 6717/26-4-77)
ΑΦΜ: 99062232 - Θ' ΑΘΗΝΩΝ
ΤΡΙΠΟΔΩΝ 28 - ΑΘΗΝΑ 105 58

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπλότων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240

e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 4 Ιουλίου 2000

Ο αρχιτέκτων – αναστηλωτής κ. Σταύρος Μαμαλούκος και ο πολιτικός μηχανικός κ. Χρήστος Παυλάτος, επισκέφθηκαν το μνημείο και κατέληξαν στα παρακάτω συμπεράσματα:

Η επείγουσα παρέμβαση για αποφυγή κατάρρευσης του κτιρίου θα πρέπει να συμπεριλάβει μία περίσφιξη του κορμού του κτιρίου και μία προσωρινή στέγαση για αποφυγή εισόδου των νερών της βροχής.

Το κόστος των σχετικών εργασιών εκτιμάται σε περίπου 10.000.000 δρχ. Σε αυτό θα πρέπει να προστεθεί το κόστος της σχετικής μελέτης το οποίο προσφέρεται να καλύψει η Ελληνική Εταιρεία.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

ΣΑΚ
Finlay / church

Αγαπητέ κύριε Καρκαγιάννη,

Υποβάλλω θερμή παράκληση για
τη δημοσίευσή του, αν είναι δυνατό
των Κυριακή.

Ένα δικό σας οχόλιο για την αδιαφορία
του Υπουργείου Πολιτισμού, νομίζω
θα ήταν πολύ χρήσιμο.

Ευχαριστώ,

Α. Μενεμ

8647454

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 9 Μαρτίου 1999
Αριθμ. Πρωτ. : 261 / Ε.Ε.

Κύριο
Αντώνη Καρκαγιάννη
Υπερείδου 19
10558 Πλάκα

Αγαπητέ κύριε Καρκαγιάννη,

Στην διασταύρωση των οδών Επιχάρμου, Σχολείου και Χίλλ στην Πλάκα, υψώνεται ένα παράδοξο ερείπιο, ένα κτίσμα εντελώς διαφορετικό από τα λοιπά πλακιώτικα. Είναι γνωστό ως ο Πύργος του Church, καθότι έτυχε να ζήσει εκεί ο γνωστός βρετανός στρατηγός και φιλέλληνας. Πρόκειται για κτίσμα των μέσων του 18^{ου} αιώνα, ίσως δε και κατά τι παλαιότερο, ο όγκος του οποίου ξεχωρίζει στις πρώτες γκραβούρες των τουρκοκρατούμενων ακόμη Αθηνών όπως και σ' εκείνες των μετεπαναστατικών και πρώτων οθωνικών χρόνων, στα κράσπεδα του ιερού βράχου. Ο πύργος του Church που είχε την τύχη να διασωθεί από την λεηλασία της πόλεως από τον Κιουταχή κατά την πολιορκία της Ακροπόλεως, ορθώνεται εμφανώς πάνω από τα ισόγεια επί το πλείστον κτίσματα της συνοικίας που τον περιβάλλει.

Ενωμένη με αυτόν, πτέρυγα ισόγεια προς την οδό Σχολείου και διώροφη εν συνεχεία λόγω της κλίσεως του εδάφους, καθώς εκτείνεται προς την οδό Αδριανού, σχηματίζει με τον παρακείμενο πύργο ένα αρχιτεκτονικό σύμπλεγμα σχήματος Γ. Η πτέρυγα αυτή που είναι επίσης κτίσμα του 18^{ου} αιώνα, έχει μεταγενεστέρως τροποποιηθεί επί το νεοκλασικότερο, προς το μέρος της αυλής, όπου και το παρεκκλήσιο του Τιμίου Προδρόμου. Στο τμήμα αυτό του κτιρίου κατοίκησε ο επίσης φιλέλληνας ιστορικός Finlay. Η πάνω δίφυλλη εξώπορτα, με τα ξύλινα θυρόφυλλα και τα εμφανή καρφιά έχει από χρόνια κλαπεί, το δε άνοιγμα έχει πρόχειρα σφραγιστεί με σειρές από τσιμεντότουβλα. Το συγκρότημα έχει μία δεύτερη είσοδο επί της οδού Αδριανού, και μία τρίτη (σαν παραπόρτι με υπέρθυρο βυζαντινό κοσμήτη του 12^{ου} αιώνα) στο στενό που, στην κάτω του άκρη προς την Αδριανού είναι φραγμένο με σουβλατζίδικο !

Τόσο ο αρχιτεκτονικός ρυθμός όσο και η διάταξη των όγκων ξενίζουν. Και τούτο δικαίως, καθώς το κτίριο είναι από πλευρά ρυθμολογική μοναδικό στην Αθήνα. Είναι το μόνο που διασώζει, λόγω της κάπως οχυρής και σαφώς ημιαγροτικής όψης του, τον ημιαγροτικό χαρακτήρα των Αθηνών του 18^{ου} αιώνα. Και είναι, μαζί με την πλησιόχωρη οικία των Μπενιζέλων, το παλαιότερο κτίσμα της πόλης μας.

Ο σεισμός του περασμένου Σεπτεμβρίου έπληξε σοβαρά το ταλαίπωρο από την χρόνια εγκατάλειψη πύργο του Church. Μέγιστο τμήμα της στέγης κατέρρευσε, το οδοντωτό βυζαντινοπρεπές γείσο αποκολλήθηκε και έπεσε σε πλείστα σημεία, και βαθιές ρηγματώσεις παρουσιάστηκαν στα πιο ευαίσθητα σημεία της λιθοδομής. Οι βροχές του χειμώνα επιδείνωσαν έτι την κατάσταση. Η πλήρης κατάρρευση του παλαιότερου κτιρίου της Αθήνας είναι θέμα ελάχιστου χρόνου.

Η Ελληνική Εταιρεία έχει επανειλημμένα οχλήσει το ΥΠΠΟ, ζητώντας την άμεση επέμβασή του για τη στήριξη και την στεγανοποίηση του κτιρίου. Έχει επίσης προτείνει λύσεις για τη χρήση του μετά την απαλλοτρίωση που επιβάλλεται (διότι ανήκει σε ιδιώτη που αδιαφορεί) και την αποκατάστασή του. Μέχρι στιγμής χωρίς αποτέλεσμα.

Με πολλή εκτίμηση

A. N. Συμεών

Πρόεδρος του Ειδικού Συμβουλίου
Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ε.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣΤριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αγαπητέ κύριε Καρκαγιάννη,

Υποβάλλω θερμή παράκληση για
τη δημοσίευσή του, αν είναι δυνατό
την Κυριακή.

Ένα δικό σας σχόλιο για την αδιαφορία
του Υπουργείου Πολιτισμού, νομίζω
θα ήταν πολύ χρήσιμο.

Ευχαριστώ,

Α. Μενεξής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 9 Μαρτίου 1999
Αριθμ. Πρωτ. : 261 / Ε.Ε.

Κύριο
Αντώνη Καρκαγιάννη
Υπερείδου 19
10558 Πλάκα

Αγαπητέ κύριε Καρκαγιάννη,

Στην διασταύρωση των οδών Επιχάρμου, Σχολείου και Χίλλ στην Πλάκα, υψώνεται ένα παράδοξο ερείπιο, ένα κτίσμα εντελώς διαφορετικό από τα λοιπά πλακιώτικα. Είναι γνωστό ως ο Πύργος του Church, καθότι έτυχε να ζήσει εκεί ο γνωστός βρετανός στρατηγός και φιλέλλην. Πρόκειται για κτίσμα των μέσων του 18^{ου} αιώνα, ίσως δε και κατά τι παλαιότερο, ο όγκος του οποίου ξεχωρίζει στις πρώτες γκραβούρες των τουρκοκρατούμενων ακόμη Αθηνών όπως και σ' εκείνες των μετεπαναστατικών και πρώτων οθωνικών χρόνων, στα κράσπεδα του ιερού βράχου. Ο πύργος του Church που είχε την τύχη να διασωθεί από την λεηλασία της πόλεως από τον Κιουταχί κατά την πολιορκία της Ακροπόλεως, ορθώνεται εμφανώς πάνω από τα ισόγεια επί το πλείστον κτίσματα της συνοικίας που τον περιβάλλει.

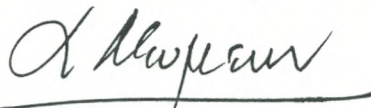
Ενωμένη με αυτόν, πτέρυγα ισόγεια προς την οδό Σχολείου και διώροφη εν συνεχεία λόγω της κλίσεως του εδάφους, καθώς εκτείνεται προς την οδό Αδριανού, σχηματίζει με τον παρακείμενο πύργο ένα αρχιτεκτονικό σύμπλεγμα σχήματος Γ. Η πτέρυγα αυτή που είναι επίσης κτίσμα του 18^{ου} αιώνα, έχει μεταγενεστέρως τροποποιηθεί επί το νεοκλασικότερο, προς το μέρος της αυλής, όπου και το παρεκκλήσιο του Τιμίου Προδρόμου. Στο τμήμα αυτό του κτιρίου κατοίκησε ο επίσης φιλέλλην ιστορικός Finlay. Η πάνω δίφυλλη εξώπορτα, με τα ξύλινα θυρόφυλλα και τα εμφανή καρφιά έχει από χρόνια κλαπεί, το δε άνοιγμα έχει πρόχειρα σφραγιστεί με σειρές από τσιμεντότουβλα. Το συγκρότημα έχει μία δεύτερη είσοδο επί της οδού Αδριανού, και μία τρίτη (σαν παραπόρτι με υπέρθυρο βυζαντινό κοσμήτη του 12^{ου} αιώνα) στο στενό που, στην κάτω του άκρη προς την Αδριανού είναι φραγμένο με σουβλατζίδικο !

Τόσο ο αρχιτεκτονικός ρυθμός όσο και η διάταξη των όγκων ξενίζουν. Και τούτο δικαίως, καθώς το κτίριο είναι από πλευρά ρυθμολογική μοναδικό στην Αθήνα. Είναι το μόνο που διασώζει, λόγω της κάπως οχυρής και σαφώς ημιαγροτικής όψης του, τον ημιαγροτικό χαρακτήρα των Αθηνών του 18^{ου} αιώνα. Και είναι, μαζί με την πλησιόχωρη οικία των Μπενιζέλων, το παλαιότερο κτίσμα της πόλης μας.

Ο σεισμός του περασμένου Σεπτεμβρίου έπληξε σοβαρά το ταλαίπωρο από την χρόνια εγκατάλειψη πύργο του Church. Μέγιστο τμήμα της στέγης κατέρρευσε, το οδοντωτό βυζαντινοπρεπές γείσο αποκολλήθηκε και έπεσε σε πλείστα σημεία, και βαθιές ρηγματώσεις παρουσιάστηκαν στα πιο ευαίσθητα σημεία της λιθοδομής. Οι βροχές του χειμώνα επιδείνωσαν έτι την κατάσταση. Η πλήρης κατάρρευση του παλαιότερου κτιρίου της Αθήνας είναι θέμα ελάχιστου χρόνου.

Η Ελληνική Εταιρεία έχει επανειλημμένα οχλήσει το ΥΠΠΟ, ζητώντας την άμεση επέμβασή του για τη στήριξη και την στεγανοποίηση του κτιρίου. Έχει επίσης προτείνει λύσεις για τη χρήση του μετά την απαλλοτρίωση που επιβάλλεται (διότι ανήκει σε ιδιώτη που αδιαφορεί) και την αποκατάστασή του. Μέχρι στιγμής χωρίς αποτέλεσμα.

Με πολλή εκτίμηση

A. N. Συμεών

Πρόεδρος του Ειδικού Συμβουλίου
Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ε.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Athens, 30 November 2000

Our ref: 984 / E.E.

Dr. Patrick Cronin
Director (IHSA)
Irish Institute of Hellenic Studies at Athens
Department of Classics
National University of Ireland, Cork,
Cork Ireland

Dear Dr Cronin,

Professor Scoullios has requested me, as Vice-Chairman of Elliniki Etaireia and simultaneously Chairman of our Council on the Architectural Heritage, to reply to your letter of 8th November.

Let me begin by expressing our pleasure that the Irish Institute of Greek Studies is interested in acquiring and restoring the tower-house that goes in Athens under the name "Pyrgos tou Church", in which also lived George Finlay, for its use. We were not aware that Richard Church's father was of Irish origin, but this simply makes your choice only more appropriate. We believe that there could not be a more impressive way for the Irish Institute to inaugurate its presence in Athens than by the purchase and restoration of this important monument of the Ottoman era, perhaps one of only two such private dwellings to have survived the destruction caused during the War of Independence.

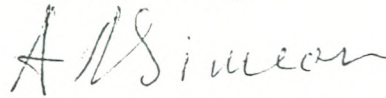
The tower-house in question lies close to Elliniki Etaireia's offices and still closer to our heart (see attached press cuttings of Saturday 25/xi). Both our Council on the Architectural Heritage and the Committee of our members who live in the Plaka region have repeatedly, for almost two years now, appealed to the Ministry of Culture and protested in public about its condition, which has much deteriorated since the earthquake of September 1999, and most dramatically so in the rains of the current month, which have brought down a large part of its roof. We have now requested the Ministry of Culture to put in place a temporary shelter as a matter of the utmost urgency. We have several times suggested that it become at least in part a Museum of the Philhellenes.

The building is indeed in private ownership, and it has been as a result of Elliniki Etaireia's insistence that the owner has been tracked down. We would be most pleased to give you any information we have and which you may require. Allow me to conclude however, while awaiting further news from you, that we believe that your interest, if maintained, would represent a major contribution of the Irish Institute to the protection of an unique building, which now appears to form part of our common heritage.

We very much hope that you feel able to confirm your interest as early as possible, since the building is now in immediate danger. It goes without saying that we would be happy to assist you as consultants and to discuss with you how you see the space being used, as for instance whether there would in your plans be space for an exhibit on the Philhellenes.

We look forward to hearing from you as soon as possible.

Yours sincerely,

A handwritten signature in cursive script, reading "A N Simeon".

Andreas N. Simeon
Vice-Chairman of E.E.
Chairman of the Committee
for the Architectural Heritage of E.E.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Church

Athens, 30 November 2000

Our ref: 984 / E.E.

Dr. Patrick Cronin
Director (IIHSA)
Irish Institute of Hellenic Studies at Athens
Department of Classics
National University of Ireland, Cork,
Cork Ireland

Dear Dr Cronin,

Professor Scoullos has requested me, as Vice-Chairman of Elliniki Etaireia and simultaneously Chairman of our Council on the Architectural Heritage, to reply to your letter of 8th November.

Let me begin by expressing our pleasure that the Irish Institute of Greek Studies is interested in acquiring and restoring the tower-house that goes in Athens under the name "Pyrgos tou Church", in which also lived George Finlay, for its use. We were not aware that Richard Church's father was of Irish origin, but this simply makes your choice only more appropriate. We believe that there could not be a more impressive way for the Irish Institute to inaugurate its presence in Athens than by the purchase and restoration of this important monument of the Ottoman era, perhaps one of only two such private dwellings to have survived the destruction caused during the War of Independence.

The tower-house in question lies close to Elliniki Etaireia's offices and still closer to our heart (see attached press cuttings of Saturday 25/xi). Both our Council on the Architectural Heritage and the Committee of our members who live in the Plaka region have repeatedly, for almost two years now, appealed to the Ministry of Culture and protested in public about its condition, which has much deteriorated since the earthquake of September 1999, and most dramatically so in the rains of the current month, which have brought down a large part of its roof. We have now requested the Ministry of Culture to put in place a temporary shelter as a matter of the utmost urgency. We have several times suggested that it become at least in part a Museum of the Philhellenes.

The building is indeed in private ownership, and it has been as a result of Elliniki Etaireia's insistence that the owner has been tracked down. We would be most pleased to give you any information we have and which you may require. Allow me to conclude however, while awaiting further news from you, that we believe that your interest, if maintained, would represent a major contribution of the Irish Institute to the protection of an unique building, which now appears to form part of our common heritage.

We very much hope that you feel able to confirm your interest as early as possible, since the building is now in immediate danger. It goes without saying that we would be happy to assist you as consultants and to discuss with you how you see the space being used, as for instance whether there would in your plans be space for an exhibit on the Philhellenes.

We look forward to hearing from you as soon as possible.

Yours sincerely,

A handwritten signature in cursive script, appearing to read "A Simeon".

Andreas N. Simeon
Vice-Chairman of E.E.
Chairman of the Committee
for the Architectural Heritage of E.E.

fax: 00 - 353 - 21 - 4903277

TRANSMISSION VERIFICATION REPORT

TIME : 01/12/2000 13:35
NAME : MIOECSDE ELL ETAIRIA
FAX : 3225240
TEL : 3225245

DATE, TIME
FAX NO. /NAME
DURATION
PAGE(S)
RESULT
MODE

01/12 13:35
85-00353214903277
00:00:48
02
OK
STANDARD
ECM

...ας του
...νωσης και να

... με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης»

Αντίθετα εισάγεται ο καινοφανής όρος του «**Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου**» {**ποίος το ορίζει πως και σε ποία επιστημονική βάση καθορίζεται**} κατ' αντίθεση με το άρθρο 2 της Συνθήκης του ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ που απαιτεί αειφόρο ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων και υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος. (Συν.1)

Το άρθρο 3 της Συνθήκης ρητά απαιτεί την εισαγωγή της αειφορικής ανάπτυξης στις πολιτικές και δράσεις της Ένωσης. (Συν.1)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 14 Μαΐου 1999
Αριθ. Πρωτ. : 641/ Ε.Ε.

Προς το Ίδρυμα Λάτση
Κηφισιά

Κύριοι,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς έχει εντάξει στους στόχους της την εξεύρεση τρόπων για την αποκατάσταση του συγκροτήματος Πύργος Church-Οικία Finlay που, μαζί με την γειτονική οικία Μπενιζέλου, αποτελούν τα παλαιότερα εναπομένοντα σπίτια της Αθήνας, της εποχής της Τουρκοκρατίας.

Πέρα από τη σημασία που η διάσωση των κτιρίων Church-Finlay θα είχε για την αρχιτεκτονική κληρονομιά του τόπου μας, η Εταιρεία μας θεωρεί ότι, μετά την αναστήλωσή του, το συγκρότημα –το οποίο συμπεριλαμβάνει σημαντικό χώρο αυλής και ένα μικρό εκκλησάκι- προσφέρεται μοναδικά, από άποψη πολεοδομική, κτιριολογική και συμβολική, για να αποτελέσει την έδρα της μόνιμης αντιπροσωπείας του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Αθήνα. Με την ιδέα μας αυτή έχουν συμφωνήσει καταρχήν τόσο ο εκπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Αθήνα σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου, όσο και ο διευθυντής της αρμόδιας Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού.

Με σκοπό την αναζήτηση χορηγού για την πραγματοποίηση του έργου, η Ελληνική Εταιρεία προχώρησε στη σύνταξη ενός απλού τεύχους προκαταρκτικής μελέτης (αποτύπωση και εκτίμηση κόστους για την αποκατάσταση) το οποίο και σας εσωκλείουμε.

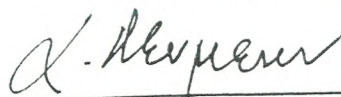
Σας απευθύνουμε αυτή την επιστολή γιατί θεωρούμε ότι το Ίδρυμά σας θα μπορούσε να είναι αυτό που θα αποφάσιζε να γίνει ο χορηγός του τόσο σημαντικού αυτού έργου, κρίνοντας ότι αυτό εντάσσεται στους ευρύτερους στόχους του για τον πολιτισμό του τόπου μας.

-/-

Παρόλο που τα περιθώρια είναι, ομολογουμένως, πολύ στενά, βρίσκουμε ότι εφόσον κρίνετε ότι η αναστήλωση του παλιότερου σπιτιού της Αθήνας και η απόδοσή του σε μια χρήση τόσο ταιριαστή όσο η εγκατάσταση της μόνιμης αντιπροσωπείας του Οικουμενικού Πατριαρχείου μπορεί να ενταχθεί στις δραστηριότητες του Ιδρύματός σας, η σχετική εξαγγελία θα μπορούσε να γίνει κατά την επικείμενη επίσκεψη του Οικουμενικού Πατριάρχη στην Αθήνα.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για ο,τιδήποτε μπορεί να χρειαστείτε συμπληρωματικά.

Με ιδιαίτερη τιμή ,

Ανδρέας Ν. Συμεών
Πρόεδρος του Ειδικού Συμβουλίου
Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ε.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΠΛΑΚΑΣ

Το παλαιότερο σπίτι της Αθήνας κατέρρευσε.

Η δυνατή και παρατεταμένη βροχή της 19/11 δεν είχε μόνον τα θύματα που ακούσαμε στην τηλεόραση. Επέφερε και καίριο πλήγμα στην πολιτιστική μας κληρονομιά, δίνοντας την χαριστική βολή στο παλαιότερο σπίτι της Αθήνας.

Κτίσμα του πρώτου ημίσεως του 18ου αιώνα, γνωστό ως Πύργος Church, από το όνομα του γνωστού φιλέλληνα που το κατοίκησε στα αμέσως μετεπαναστατικά χρόνια, κατοικήθηκε εν συνεχεία από διάφορους φιλέλληνες και τέλος αγοράστηκε από τον λόγιο Κωνσταντίνο Διαλυσμά, και στέγασε μία από τις σημαντικότερες πνευματικές εστίες της μικρής Αθήνας του 1900.

Από την επομένη του σεισμού της 7ης Σεπτεμβρίου 1999, η Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς -που και παλαιότερα είχε ασχοληθεί με την διάσωσή του- κίνησε σειρά ενεργειών προς τους αρμοδίους του ΥΠΠΟ για μία άμεση σωστική επέμβαση, ενώ παράλληλα προσπάθησε να εξεύρει εφικτές λύσεις για νέα χρήση του κτίσματος, καθώς και οικονομική υποστήριξη για την αποκατάστασή του.

Οι ενέργειες που ξεκίνησαν το φθινόπωρο και τον χειμώνα του '98, προσέκρουσαν αν όχι στην αδιαφορία, τουλάχιστον στην αδράνεια των αρχών που περιορίστηκαν στην γραφειοκρατική αλληλογραφία και που αρκέστηκαν να θεώνται μοιρολατρικά το παλαιότερο σπίτι της ελληνικής πρωτεύουσας να αποσυντίθεται και να καταρρέει. Είναι ΝΤΡΟΠΗ, όταν δαπανώνται τόσα χρήματα σε εφήμερα γεγονότα, είναι ντροπή για την πόλη που οργανώνει την Πολιτιστική Ολυμπιάδα, τόση ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΗ στην παράδοση και στον πολιτισμό.

Η Επιτροπή Πρωτοβουλίας Κατοίκων Πλάκας καταγγέλλει την απαράδεκτη ολιγωρία και απαιτεί την άμεση λήψη των μέτρων εκείνων (στερέωση τοίχων και τοποθέτηση στεγάστρου) που θα αποτρέψουν την πλήρη καταστροφή του μοναδικού αυτού σπιτιού που θα έπρεπε σήμερα να κοσμήι την Πλάκα.

Η Επιτροπή προτείνει εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων την αποκατάσταση και την μετατροπή του σε μουσείο εφ' ενός του εαυτού του και αφ' ετέρου σε μουσείο του Φιλελληνισμού, και είναι διατεθειμένη να συνεργασθεί για την πραγματοποίηση των ανωτέρω στόχων με τις αρμόδιες αρχές.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240

e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΠΛΑΚΑΣ

Το παλαιότερο σπίτι της Αθήνας κατέρρευσε.

Η δυνατή και παρατεταμένη βροχή της 19/11 δεν είχε μόνον τα θύματα που ακούσαμε στην τηλεόραση. Επέφερε και καίριο πλήγμα στην πολιτιστική μας κληρονομιά, δίνοντας την χαριστική βολή στο παλαιότερο σπίτι της Αθήνας.

Κτίσμα του πρώτου ημίσεως του 18ου αιώνα, γνωστό ως Πύργος Church, από το όνομα του γνωστού φιλέλληνα που το κατοίκησε στα αμέσως μετεπαναστατικά χρόνια, κατοικήθηκε εν συνεχεία από διάφορους φιλέλληνες και τέλος αγοράστηκε από τον λόγιο Κωνσταντίνο Διαλυσμά, και στέγασε μία από τις σημαντικότερες πνευματικές εστίες της μικρής Αθήνας του 1900.

Από την επομένη του σεισμού της 7ης Σεπτεμβρίου 1999, η Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς -που και παλαιότερα είχε ασχοληθεί με την διάσωσή του- κίνησε σειρά ενεργειών προς τους αρμοδίους του ΥΠΠΟ για μία άμεση σωστική επέμβαση, ενώ παράλληλα προσπάθησε να εξεύρει εφικτές λύσεις για νέα χρήση του κτίσματος, καθώς και οικονομική υποστήριξη για την αποκατάστασή του.

Οι ενέργειες που ξεκίνησαν το φθινόπωρο και τον χειμώνα του '98, προσέκρουσαν αν όχι στην αδιαφορία, τουλάχιστον στην αδράνεια των αρχών που περιορίστηκαν στην γραφειοκρατική αλληλογραφία και που αρκέστηκαν να θεώνται μοιρολατρικά το παλαιότερο σπίτι της ελληνικής πρωτεύουσας να αποσυντίθεται και να καταρρέει. Είναι ΝΤΡΟΠΗ, όταν δαπανώνται τόσα χρήματα σε εφήμερα γεγονότα, είναι ντροπή για την πόλη που οργανώνει την Πολιτιστική Ολυμπιάδα, τόση ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΗ στην παράδοση και στον πολιτισμό.

Η Επιτροπή Πρωτοβουλίας Κατοίκων Πλάκας καταγγέλλει την απαράδεκτη ολιγωρία και απαιτεί την άμεση λήψη των μέτρων εκείνων (στερέωση τοίχων και τοποθέτηση στεγάστρου) που θα αποτρέψουν την πλήρη καταστροφή του μοναδικού αυτού σπιτιού που θα έπρεπε σήμερα να κοσμή την Πλάκα.

Η Επιτροπή προτείνει εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων την αποκατάσταση και την μετατροπή του σε μουσείο εφ' ενός του εαυτού του και αφ' ετέρου σε μουσείο του Φιλελληνισμού, και είναι διατεθειμένη να συνεργασθεί για την πραγματοποίηση των ανωτέρω στόχων με τις αρμόδιες αρχές.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

ΤΟ ΟΝΕΙΔΟΣ ΤΟΥ ΥΠΠΟ: Το παλαιότερο σπίτι της Αθήνας κατέρρευσε.

Η δυνατή και παρατεταμένη βροχή της 19/11 δεν είχε μόνον τα θύματα που ακούσαμε στην τηλεόραση. Επέφερε και καίριο πλήγμα στην πολιτιστική μας κληρονομιά, δίνοντας την χαριστική βολή στο παλαιότερο σπίτι της Αθήνας.

Κτίσμα του πρώτου ημίσεως του 18ου αιώνα, γνωστό ως Πύργος Church, από το όνομα του γνωστού φιλέλληνα που το κατοίκησε στα αμέσως μετεπαναστατικά χρόνια, κατοικήθηκε εν συνεχεία από διάφορους φιλέλληνες και τέλος αγοράστηκε από τον λόγιο Κωνσταντίνο Διαλυσμά, και στέγασε μία από τις σημαντικότερες πνευματικές εστίες της μικρής Αθήνας του 1900.

Από την επομένη του σεισμού της 7ης Σεπτεμβρίου 1999, η Ελληνική Εταιρεία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς-που και παλαιότερα είχε ασχοληθεί με την διάσωσή του-κίνησε σειρά ενεργειών προς τους αρμοδίους του ΥΠΠΟ για μία άμεση σωστική επέμβαση, ενώ παράλληλα προσπάθησε να εξεύρει εφικτές λύσεις για νέα χρήση του κτίσματος, καθώς και οικονομική υποστήριξη για την αποκατάστασή του.

Οι ενέργειες που ξεκινούν το φθινόπωρο και τον χειμώνα του '99, προσέκρουσαν αν όχι στην αδιαφορία, τουλάχιστον στην αδράνεια των αρχών που περιορίστηκαν στην γραφειοκρατική αλληλογραφία και που αρκέστηκαν να θεώνται μοιρολατρικά το παλαιότερο σπίτι της ελληνικής πρωτεύουσας να αποσυντίθεται και να καταρρέει. Είναι ΝΤΡΟΠΗ, όταν σπαταλούνται τόσα χρήματα σε εφήμερα γεγονότα, είναι ντροπή για την πόλη που οργανώνει την Πολιτιστική Ολυμπιάδα, τόση ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΗ στην παράδοση και στον πολιτισμό, τόση ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ή τόση ΑΠΟΝΙΑ.

Η Επιτροπή των Κατοίκων της Πλάκας, καταγγέλλει την απαράδεκτη καθυστέρηση και απαιτεί την άμεση λήψη των μέτρων εκείνων (στερέωση τοίχων και τοποθέτηση στεγάστρου) που θα αποτρέψουν την πλήρη καταστροφή του μοναδικού αυτού σπιτιού που θα έπρεπε σήμερα να κοσμεί την Πλάκα.

Προτείνει δε εν όψει των Ολυμπιακών την αποκατάσταση και την μετατροπή του σε μουσείο εφ' ενός του εαυτού του και αφ' ετέρου σε μουσείου του Φιλελληνισμού.

ELLINIKI ETAIRIA

HELLENIC SOCIETY FOR THE PROTECTION OF THE ENVIRONMENT
AND THE CULTURAL HERITAGE

28, Tripodon Street, Plaka - Athens 105 58 Greece Tel. 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 245

Athens, 30 September 1999
Our ref.: 1150 / E.E.

Mr. Eric Johnston
Ιάσονος 21
16561 Γλυφάδα

Dear Mr. Johnston,

Our member Mrs. Ileana Siori met with you on Monday September 27th at the British School at the opening of the Finlay exhibition. She spoke of Elliniki Etairia and our efforts concerning Finlay's house in Plaka.

We enclose literature on Elliniki Etairia, so that you can read about our work in general. You will hear from us, when we have something positive about Finlay's house.

Yours truly,

Andreas N. Simeon
Chairman of the Committee
for the Architectural Heritage of E.E.